

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

svět

RÝMAŘOV

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 19/2016

vyšlo 21. 10. 2016

cena 15 Kč

**Rekonstrukce Hornoměstské ulice
byla dokončena**

**V kavárně Buřinka se křtil sborník
Co je třeba zaznamenat II.
k 80. narozeninám Jiřího Karla**

ročník XVIII.

**Hasičští benjamínci bojovali
v ryžovištském Plamenu**

**Od 3. do 7. října proběhl Týden knihoven
s mottem Braňte knihu!**

**Cyklistické závody lákají nejmenší
sportovce**

Zajímavosti z přírody

Když hory troubí

Měsíce září a říjen, jak určitě všichni obdivovatelé přírody vědí, patří naší královské zvěři. Hory se rozezvučí jeleními melodiemi lásky a tyto pro náš sluch příjemné skladby se nesou z hřebenu na hřeben. Chraplavými, hlubokými tóny si jeleni na vědomí dávají, kdo je silnější, kdo z nich vládne nejpočetnější tlupě ušlechtilých laní.

Jeden troubí hledajcími tóny, jiný zase vyzývajícími, další dává všem ve známost, tady jsem já, této tlupy majitel a král. Sok se mu hlásí z opačné hory: to tak nenechám! Chce si odvést aspoň jednu z jeho jeleních dam.

Netrvá dlouho a k souboji se schyluje, nic je nezastaví, ani jejich ostré, výhrůžné troubení. Naráz slyšet je jen paroží třesk, to jak jeleni mohutnými lodyhami do sebe zaklesnou se, znovu a znovu – třesk a třesk.

Hlína lítá kolem od spárků, od paroží, svaly z nich má každý vypjaté, z jeleních nozder pára srší a to vše až do vyčerpání všech jeleních sil. Laně paství v klidu bokem, kolouši stojí kousek opodál, nevěřícně hledí, co bude dít se dál.

Zničehonic jeden z jelenů opouští horskou arénu a za ním nese se vítězný ryk, který se rozléhá po všech hřebenech: to já jsem zde pán, desaterák, tohoto horského hřebene jelenů král.

Neviditelné děje této úžasné zvěře vnímáme každým kouskem těla a jen čekáme, kdy spatříme jednoho z nich, aspoň ministranta, který mlsně obchází jelení tlupu a snaží se odcizit jednu z dam, které věvodí a kterou si hlídá nejzkušenější a nejsilnější v dané lokalitě král.

Ať již fotograf nebo myslivec dostane se do blízkosti děje jeleního milování, dech nemůže popadnout, za kmenem stromu tiše stojí. Mnohokrát se stane, že zapomněl na flintu, na kameru, a přeje si jen, aby tato scéna nepřestávala a pokračovala klidně celý den.

Záhy vše skončí, to jen proto, že vítr byl proti nám, nedopřál nám vidět více z děje těchto královských samců a jejich říjných dam. Kolouši napjatě stojí, nechápou, co to je za představení, jen sledují, co jejich mámy a tátové vymýšlejí. Neuvěřitelné, nastává pokládání, začátek budoucího, nového života, pro naše hory krásné obohacení.

Budme pokorní, uctívejme přírodu, zvěř v ní žijící, obzvláště zvěř jelení, která vládne našim horám, loučkám, studánkám a ochozům je-

Jelení tlupa s hlavním jelenem

lením. Chraňme si toto bohatství a budme hrdi, že v naší zemi, konkrétně v krásných Jeseníkách, se můžeme pochlubit touto ušlechtilou, královskou zvěří.

Když píše tyto řádky, je 28. září, sv. Václava, Den české státnosti, ale zároveň v těchto dnech v našich horách vrcholí jelení říje. Dovolím si vás pozvat na jednu ranní výpravu do východní části jesenických hor.

Bylo to v neděli ráno 25. září, když jsem opět vyjel s kamarádem Martinem Ž. z Bruntálu na hory zkusit štěstí a konečně vyfotit jelení zvěř v říji. Je to výborný chlap, znalý přírody, jesenických hor a zvěře v ní žijící. Vyjížděli jsme kolem tři čtvrtě na pět, je to od nás zhruba půlhodinka cesty, to stačí, abychom byli před rozedníváním na místě. Zaparkovali jsme auto, dali vybavení na záda a šli do terénu. Kam kdo půjde, jsme měli rozhodnuto předem, dnes každý sám. Hned po pár krocích slyšíme troubení starého zná-

mého krále hor, ale pro naše oči stále skrytého jelena. Za ním dnes nepůjdeme. Na rozcestí jsme se rozešli, popřáli si foto-lovu zdar a za

Laň s kolouchem

Osmerák – mladý hledajcí jelen

Pohled na Dlouhé stráně

oběma se zavřela ještě panující tma. Po pár krocích jsem uslyšel silné troubení na opačné straně stezky, moc daleko troubící jelen nebyl. Opustil jsem původní plán a vydal se jinou trasou. Však k cíli a do místa srazu s Martinem stejně dojdou. Pomalu se šoulám chodníkem, k hlavnímu jelenu se postupně přidávají s hlasovými projevy tři ministranti (mladý jelení, kteří se pokoušejí o odvedení laně hlavnímu jelenovi). Stáli v bezpečné vzdálenosti, každý na opačné straně od vládnoucího samce, neměli odvahu se pouštět blíže a pokoušet se mu odlákat některou z laní. Hlavní jelen bezvadně a vytrvale troubil, ministranti jen občas a opatrně, úžasný poslechový zážitek. Stál jsem u stromu na chodníku, dalekohledem se snažil najít aspoň jednoho z aktérů. Nepodařilo se mi to, byl lehký opar a měsíček ve fázi, kdy už nemá takovou sílu, aby mi pomohl se světlem.

Najednou za sebou slyším kroky, otočím se a rozeznávám postavu myslivce. Pozdravíme se, chvíli spolu stojíme, potichu rozebíráme situaci a přemýšlíme, co s tím. Dostane se mně pozvání, že půjdeme za jelenem společně. S poděkováním odmítám, i tak jeden nadělá rámsu ažaž. Popřejeme si vzájemně lovu zdar a jdeme každý jinam. Já na hřeben a kolega myslivce loveckým chodníkem do horských porostů. Mezitím se hlavní jelen vzdaluje, jeho troubení ztrácí na intenzitě a ministranti mizí kdesi za horizonty.

Při výstupu na horu potkávám tři kamzíky, dívají se na mě, ale neodbíhají, nechávají mě v klidu projít. Dalekohledem poznávám kamzíci s letošním přírůstkem a samotný kus, který jsem nedovedl přečíst, co je zač, jestli kamzík, nebo kamzice. Dostávám se na hřeben a to už začíná svítat. Neustálé jelení troubení, které se neslo z protější hory, mně velice příjemně dokreslovalo atmosféru příchodního dne. V duchu si říkám: dnes by to mohlo vyjít. Nejdou daleko, hned po pár metrech chůze vrcholem hory slézám mezi horské smrky a vybírám si místo k čekání. Původně jsem chtěl jít dál, jenomže tlupa kamzíků zvěře pastvící se přede mnou mě od tohoto plánu odradila. Nechtěl jsem je zradit, a tak usedám pod jeden ze smrků. Vtom vidím před sebou hřbet jelení zvěře, otáčím se k němu zády, rozepínám batoh, vytahuji fotoaparát, vše dělám velice opatrně, ale stejně to je hluk, který mi dere uši. Otočím se zpátky a kus byl pryč. Všechno mi to dlouho trvalo, a tak to také dopadlo. Nevadí, den začíná, uvidíme, co bude dál. Po krátkém čekání slyším troubení z protějšího svahu. Je to skvělé, jeleni neustále vytrubují milostné ódy do hor, je šance.

Dávám si kalíšek horkého čaje a po pravé ruce se zjevuje kamzík. Vzdálenost mezi námi je zhruba osmdesát kroků. Přede mnou to samé, kamzice se svým potomkem se začíná pastvit, to už zkusím tyto dva fotit. Pořizuji pár fotografií, sluníčko pomalu osvětluje stráň pode mnou a já čekám na lepší světlo, potom snímky opakuji. V dálce pozoruji další partu čertíků a po levé straně jich mám dalších asi třináct. Jsou daleko, ale podívaná je to úžasná.

Když je slunce na můj vkus dost vysoko, říkám si: sem jelení zvěř nepřijde. Přemýšlím, kam se vydám dál. Vysoká zvěř bude někde pod horou v mlazínách a o volné horské louky v tuto pozdní hodinu nemá zájem. Omyl, přes horizont vzdálený téměř tři sta metrů vidím třináct kusů holé jelení zvěře a jelena, který si svůj harém patřičně hlídá. Občas zatroubí a sbíjí si své drahé laně do houfu, aby o nějakou nepřišel. Však opodál, tak sto padesát metrů, u smrků stojí další jelen, troubí, ale nemá odvahu se přiblížit k tlupě, které vládne oboustranně korunový desaterák ve středních letech. Je jasné, že do souboje nepůjde. Mně to nevadí, husí kůži mám po celém těle, mráz mi chodí po zádech, nádherný zážitek, i když je scéna daleko, nevadí, úžasná podívaná, doprovázená troubením dvou jelenů a třetí je stále slyšet z druhého kopce. Po pár minutách tlupa jelení zvěře popochází a mému oku se vzdaluje. Opona z horských smrků se za nimi postupně zavírá a já hledím tiše do prázdna. Stále se nemohu probít z tak vzrušujícího zážitku. Po chvílice rozjímání balím věci a v duchu si vyčítám, proč jsem nešel blíže k říjisti. Zároveň si odpovídám: nechtěl jsi zradit kamzíky, a tak jsi přece zůstal pod horou. Koukám na mobil, kolik je hodin, a vtom se ohlašuje Martin se zprávou, kde jsem a kde se sejdeme. Odpovídám. Za nějakých dvacet minut už spolu probíráme vzrušující zážitky dnešního vydařeného rána.

Martin měl kolem sebe také zvěř, také mu v blízkosti troubili králové hor, bohužel na volné loučky a světliny mu nevyšli. Snad příště. Ano, snad příště. Jen si moc přeji, aby nám zůstal tento poklad nádherně zachován a nejen my myslivci a fotografové si mohli vychutnávat kouzla jesenických hor, ale i turisté a milovníci živé přírody mohli tuto nádhru pozorovat. Když jsem scházel s Martinem z hřebenu, turisté šlapali po stezkách na různé strany a jejich kroky doprovázelo i v pokročilou hodinu chraplavé, táhlé troubení dvou jelenů, pánu našich nádherných Jeseníků.

Fota a text: Václav Vašíček

Zpravodajství ve zkratce

Nové vedení vysokého napětí je již v provozu

Společnost ČEPS, a. s., oznamuje, že od 5. října 2016 je stavba „Vedení 400 kV V458, TR Krasíkov – TR Horní Životice, etapa IVb“ uvedena do provozu, a vedení je tak pod napětím 400 000 V.

Vedení prochází katastrálním územím Mirotínka, Tvrdkov, Horní Město, Skály u Rýmařova, Rýmařov, Ondřejov, Albrechtice u Rýmařova, Břidličná, Vajglov, Ryžoviště, Arnoltice u Huzové a Dětrichov nad Bystřicí.

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů

Foto: Miloslav Marek

(energetický zákon), definuje ochranné pásmo vedení ve vzdálenosti 20 m od krajního vodiče na každou stranu vedení (ve vodorovné vzdálenosti).

V ochranném pásmu elektrického vedení je bez souhlasu vlastníka zakázáno:

- zřizovat stavby či umísťovat konstrukce a jiná podobná zařízení;
- uskladňovat hořlavé nebo výbušné látky;
- provádět zemní práce, vršit materiály a zeminu tak, že by se osoby mohly přiblížit tělem, náradím nebo strojem blíže k fázovým vodičům;
- pojíždět pod elektrickým vedením vysokými vozidly, náklady nebo stroji tak, že by mohlo dojít k nebezpečnému přiblížení k fázovým vodičům;
- sklápění automobilů, používání mechanismů s pracovní polohou vyšší než 4 m;
- používání mechanismů s lanovými pohony, pokud nejsou zajištěny proti vymrštění při jejich přetržení;
- používání zařízení pro rozstřikování vody, u kterých je možnost nebezpečného přiblížení vodního paprsku k fázovým vodičům vedení;
- zdržovat se pod vedením se stroji a dopravními prostředky po dobu delší než nezbytně nutnou;
- vystupovat na stožárové konstrukce a poškozovat je.

Porušení těchto zákazů je životu nebezpečné!

Ing. Ladislav Paul

vedoucí odboru správa energetického majetku – oblast východ ČEPS, a. s.

Pár slov... o šlechtivosti

Před pár měsíci se mi do rukou dostala kniha José Ortegy y Gasset *Vzpouza davů*. Bylo náhodou, že jsem si z ní několik kapitol musel přečíst, bylo však pro mě šokem, co jsem v tomto textu, starém bezmála 100 let, našel. Je obdivuhodné až neuvěřitelné, jak pravdivé vize autor ve své knize vydané v roce 1927 (!) prezentoval.

Autor kritizuje vývoj tehdejší Evropy, argumentem je mu charakteristika tehdejšího (a proč ne dnešního?) „davového člověka“, jehož život nazývá životem vulgárním. „*Člověk žijící vulgárním životem je zcela spokojen s tím, že proto, aby uspokojil svou běžnou potřebu, nic moc dělat nemusí. Často ani pracovat. Je paradoxní, že v tomto pohodlném životě plném průměrnosti se pak člověk může cítit dokonalým.*“ Vulgární život je Ortegou popisován jako život lenošný a kontrastuje se životem vznešeným, usilovně směřujícím k překonávání překážek a plnění povinností, vedoucím k pokroku. S životem vznešeným pak souvisí autorova definice šlechtice, přijímajícího své jméno ne od rodového dědictví, ale od skutečné šlechtivosti. Asi lze souhlasit s tím, že šlechtici definovaných dle José Ortegy, tedy lidí výborných a usilovných, je i dnes příliš málo. Což by asi nebylo tak hrozné jako to, jak málo jich je tam, kde jsou potřeba. „*Tak jako potomek šlechtice už nemusel, tím šlechtickým být, tak ani člen politické strany určitě není zárukou realizace vznešených myšlenek proklamujících danou stranu.*“ Dalšími souvisejícími myšlenkami této knihy jsou definice hlupáka a člověka důvtipného: „*Hlupák sám sebe nepodezírá – má se za důvtipného – odtud i záviděníhodná klidnost, s níž se uvelebují a hoví si ve vlastní lenosti. Jako hmyz, který nelze dostat z děr, kde žije, není možné hlupáka vylákat ze své hlouposti, ani na chvíli nemůže být vyveden ze své slepoty, aby se přinutil srovnat svůj obvykle mdlý pohled s jemnějšími způsoby vidění. Omezenec je doživotní a neprodyšný.*“ Citace nepotřebuje komentář.

Existenci davového člověka pak Ortega vnímal jako ohrožení kultury, tradice a vývoje Evropy. Bojí se tak možné nudné jednotvárnosti člověka stejného od jednoho konce Evropy po druhý, bez vlastní historie, bez tradice, bez odlišnosti. „*Množství evropských způsobů, jež vytrvale prýští z hlubinné jednoty Evropy a navrací se k ní, je největším pokladem Západu. Dnes vítězí taková podoba stejnorodosti, že hrozí zcela požití onen poklad. Svým způsobem toto evropské soužití nevyhnutelně odděluje mravy, zvyky, jazyk, právo, politickou moc. Evropské státy jsou již po dlouhou dobu jednou společností, jedním kolektivem a je možná, ba pravděpodobně státní jednotou Evropy. Příležitost, která náhle dovrší tento proces, může být jakákoliv: například copánek Číňana, který vykoukne za Uralem, nebo spíš záchvěv obrovské lávy islámu.*“ Škoda že tuto hrozbu neměli evropské politiky minulosti i současnosti jako povinnou četbu.

Ortega nešetří ani tehdejší politiky: „*Být levicový stejně jako pravicový je jeden z nesčetných způsobů, jež si člověk může vybrat, chce-li se stát imbecilem. Když se nás někdo zeptá, jakou politiku zastáváme, anebo s neomaleností příslušející ke stylu naší doby si pospíšit, aby nás k nějaké zařadil, máme se místo odpovědi toho drzouna otázat, co se on domnívá, že je člověk, příroda, dějiny, co je společnost, kolektivita, stát, zvyk a právo. Politika spěchá, aby zhasla světla a všechny kočky byly černé.*“ Je to dnes odlišné?

Mých dnešních pár slov možná působí lehce zmatečně, ale je těžké dát vodopád zajímavých a zdravě provokujících názorů do krátkého textu. Nechť je pak zmíněná zmatečnost pro čtenáře motivem k přečtení celé knihy. Nudit se nebudete. VB

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Jak jsme volili do krajů a senátu	str. 4
Termíny mobilních svozů	str. 6

Odbory MěÚ informují

Rekonstrukce Hornoměstské ulice byla dokončena	str. 7
Oprava pozemní komunikace v ulici Na Stráni	str. 8

Zdravotnictví

Pacienti Podhorské nemocnice leží na nových lůžkách	str. 8
---	--------

Školství

Okresní a krajské kolo v přespolním běhu 2016	str. 8
---	--------

Městské muzeum a Galerie Octopus

Jeseníky ve fotografii na výstavě v Pranyři	str. 13
Kamení spáčí Aldina Popaji	str. 13

Městská knihovna Rýmařov

Týden knihoven s mottem Braňte knihu!	str. 14
Marcela Krčálová: Čokoláda si mě našla	str. 15

Připomínáme si – 70. výročí odsunu a dosídlení pohraničí

Marie Tylová: První noc jsme spali na podlaže	str. 17
---	---------

Organizace a spolky

Co je třeba zaznamenat II. – sborník k 80. narozeninám Jiřího Karla	str. 19
Valašské ovce z Jeseníků jsou nejkrásnější	str. 20

Z okolních obcí a měst

Tradice oslav svatého Huberta pokračuje	str. 20
Po Velké pardubické vládne v Malé Morávce spokojenost	str. 21
Hasičští benjamínci bojovali v ryžovištském Plamenu	str. 22
Krajské kolo v přespolním běhu v Břidličné	str. 23
U děřichovské školy bude bezpečněji	str. 23

Z historie

Hradní jádro Strálku	str. 24
----------------------------	---------

Sport

Cyklistické závody lákají nejmenší sportovce	str. 28
Rýmařovský desetiboj – druhá disciplína	str. 28

Foto na titulní straně:

Redakce – Tradice oslav svatého Huberta pokračuje

Aktuálně z města

Jak jsme volili do krajů a senátu

V pátek 7. a v sobotu 8. října se konaly volby do krajských zastupitelstev a první kolo voleb do jedné třetiny senátu.

Ve volbách zvítězilo hnutí ANO 2011, a to rovnou v devíti krajích. ČSSD uspěla v krajských zastupitelstvech Jihočeského kraje a kraje Vysočina. V Libereckém kraji získali nejvíce hlasů Starostové pro Liberecký kraj, ve Zlínském kraji pak KDU-ČSL. Volební účast v rámci republiky byla 34,6 %, což je méně než v roce 2012. Voliči vybrali 675 zastupitelů z 11 803 kandidátů. Do 20,3 % křesel v kraj-

ských zastupitelstvech usednou ženy a průměrný věk zvolených zastupitelů je 50 let. Nejstarším zvoleným zastupitelem je 73letý Jan Kůrka z Plzně, nejmladším 21letá Tereza Hythová z Krupky.

V Moravskoslezském kraji, kde je zastupitelstvo 65místné, vybírali voliči z 25 volebních stran a hnutí. Zvítězilo hnutí ANO 2011, které bude mít v krajském zastupitelstvu 22 zástupců, na druhém místě skončila ČSSD se 14, dále KSČM s 9 a KDU-ČSL s 8 zástupci, shodně po 6 krajských zástupcích pak získaly ODS a Koalice SPD a SPO Tomia

Okamury. V Moravskoslezském kraji přišlo k volbám 30,58 % voličů. Preferenční hlasy obdrželi i zástupci našeho regionu. Jaroslav Kala (830 hlasů) se umístil na 6. místě mezi zvolenými kandidáty ČSSD a jako jediný kandidát z Rýmařovska se dostal do krajského zastupitelstva. Další přednostní hlasy obdrželi Marek Bocián z ČSSD (311 hlasů), Petr Klouda z hnutí Starostové a nezávislí (281 hlasů), Nikola Pohanělová z ČSSD (205 hlasů), Bronislav Koňářík z KSČM (204 hlasů) a Marcela Staňková z KDU-ČSL (196 hlasů).

Výsledky hlasování do krajského zastupitelstva v Rýmařově

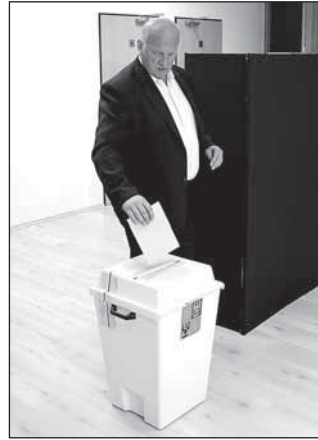
Voličů celkem: 7010
 Volební účast: 1837
 Volební účast v %: 26,21
 Platných hlasů: 1779

Platných hlasů celkem v %

	celkem	v %
Volte Pr. Blok www.cibulka.net	0	0,00
Občanská demokratická strana	104	5,84
Komunistická str. Českosloven.	21	1,18
Česká str. sociálně demokrat.	530	29,79
Křesť. demokr. unie – Čs. str. lid.	102	5,73
Koruna Česká (monarch. strana)	0	0,00
Romská demokratická strana	0	0,00
ANO 2011	374	21,02
Změna pro lidi	3	0,16
TOP 09	28	1,57
Komunistická str. Čech a Moravy	186	10,45
Národní demokracie	5	0,28
Úsvit s Blokem proti islamiz.	25	1,40
Moravané	7	0,39
Dobrá volba	0	0,00
STAROSTOVÉ a nezávislí	179	10,06
Svobodní a Soukromníci	10	0,56
PRO REGION	20	1,12
NE ILEG. IMIGRACI – PEN. PRO LIDI	13	0,73
NEZÁVISLÍ	7	0,39
SPR-RSČ M. Sládka, Patrioti, HOZK	9	0,50
DSSS – Imigranty, islám nechceme!	12	0,67
Koalice SPD a SPO	89	5,00
SPR – REP. STR. ČECH, MORAVY, SLEZ.	9	0,50
Česká pirátská strana	46	2,58

Při volbách do třetiny senátu vybírali voliči v okrese Bruntál z jedenácti kandidátů. Dva vítězní kandidáti MUDr. Ladislav Václavec (ANO 2011), který získal 5 883 hlasů (24,88 %), a Mgr. Ladislav Sekanina (KSČM) se ziskem 4 394 hlasů (18,59 %) se utkali ve druhém kole senátních voleb, které se uskutečnilo ve dnech 14. a 15. října a bylo nakonec úspěšnější pro Ladislava Václavce. Současný poslanec parlamentu a kandidát na senátora Ladislav Velebný (ČSSD) z Dolní Moravice se umístil s počtem 2 881 hlasů (12,18 %) na čtvrtém místě. Volební účast v okrese Bruntál byla 27,45 %, v Rýmařově pak o něco nižší (25,13 %).

JiKo, zdroj: www.volby.cz

Poslanec Parlamentu ČR a kandidát na senátora za Bruntál Ladislav Velebný volil na obecním úřadě v Dolní Moravici společně s manželkou Marií a dcerou Kristýnou v sobotu 8. října po poledni

Účast ve volbách do krajského zastupitelstva dosáhla v Rýmařově 26,21 %

Nejstarší občanka Ondřejova Marie Povýšilová (1924) přivedla k volbám svou pravnučku Radku Pilátovou, která byla u volební urny poprvé

Výsledky voleb do senátu za okres Bruntál

číslo	Kandidát příjmení, jméno, tituly	Volební strana	Politická příslušnost	Počty hlasů		% hlasů	
				1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo
*1	Václavec Ladislav MUDr.	ANO 2011	BEZPP	5 883	6 575	24,88	53,40
2	Skandera Rudolf MVDr.	Úsvit	BEZPP	655	X	2,77	X
3	Sýkorová Salome Ing.	SZ+SNK ED	SNK ED	1 882	X	7,96	X
4	Sedláček Bronislav MUDr.	STAN	BEZPP	1 830	X	7,74	X
5	Žák Jiří	ODS+SsČR	ODS	1 645	X	6,95	X
6	Velebný Ladislav	ČSSD	ČSSD	2 881	X	12,18	X
7	Štědroň Radoslav RNDr.	SSPD-SP	SSPD-SP	266	X	1,12	X
8	Sládek Miroslav PhDr.	SPRRSČ M. Sládka	SPRRSČ M. Sládka	773	X	3,27	X
9	Maláč Vítězslav MUDr.	KDU-ČSL	BEZPP	3 087	X	13,06	X
10	Chalupa Jaroslav Mgr.	DSSS	DSSS	340	X	1,43	X
+11	Sekanina Ladislav Mgr.	KSČM	KSČM	4 394	5 737	18,59	46,59

Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlašuje výběrové řízení na obsazení pracovní pozice

Lokální síť/ka pro území ORP Rýmařov

pro podporu a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí
v rámci Projektu *Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí*

Na Poříčním právu 1
128 01 Praha

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Požadavky:

- ukončené min. VOŠ vzdělání humanitního směru (nejlépe se sociálním zaměřením)
- plynulá znalost českého jazyka slovem i písmem na úrovni rodilého mluvčího
- orientace v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, v oblasti služeb pro ohrožené děti a rodiny
- pracovní zkušenosti v sociální oblasti, s plánováním nebo poskytováním služeb výhodou
- kvalitní znalost práce na PC (MS Office, PowerPoint, Internet)
- trestní bezúhonnost

Osobnostní předpoklady, dovednosti:

- samostatnost, invence
- komunikativnost, schopnost otevřené komunikace
- schopnost samostatné práce, schopnost organizace času
- organizační a koordinační schopnosti a zkušenosti
- schopnost koncepčního a analytického uvažování
- schopnost prezentovat výstupy práce
- silné vyjednávací a komunikační schopnosti a schopnost argumentace

Praktické a technické předpoklady:

- časová flexibilita (možnost práce ve standardním pracovním čase)
- ochota a možnost cestovat po regionu a na republiková setkání

Hlavní pracovní náplň:

- monitoring a analýza služeb pro ohrožené děti a rodiny v území
- spolupráce s OSPOD, zjišťování potřeb OSPOD, klientů OSPOD
- komunikace s poskytovateli služeb, odborníky, dalšími aktéry v oblasti sociálně-právní ochrany dětí v území
- aktivizace aktérů v síti služeb v území, navazování spolupráce, setkávání
- iniciace tvorby sítí služeb pro ohrožené děti a rodiny v území
- aktivity směřující k zajištění potřebných služeb v území, k optimalizaci sítě služeb

Nabízíme:

- dohodu o pracovní činnosti (80 hod./měsíc)
- místo výkonu práce v Rýmařově
- platové podmínky: 180 korun/hod.

Nástup vhodný co nejdříve.

Pokud máte o uvedenou pozici zájem, zašlete nám prosím stručný motivační dopis (vztahující se k dané pozici), doplněný strukturovaným profesním životopisem na e-mail: klara.joklova@mpsv.cz.

Nedoložení požadovaných dokumentů je důvodem k vyřazení z účasti ve výběrovém řízení.

Mobilní svoz nebezpečného a objemného odpadu Městské služby Rýmařov, s. r. o., oznamují:

Mobilní svoz v Rýmařově bude z kapacitních důvodů svozové firmy prováděn ve dvou etapách:

I. etapa – 22. října od 8:00

II. etapa – 29. října od 8:00

I. etapa: ulice Pivovarská, Strálecká, Havlíčkova, Národní, Radniční, Jungmanova, Máchova, Mlýnská, Komenského, Husova, nám. Míru, Školní nám., Příkopy, Rudé armády, Opavská (po ulici U Lomu), Harrachov, Bezručova, U Potoka, Žižkova, Revoluční, Dukelská, Úvoz, tř. Hrdinů, Tomáše Matějky, Lipová, Okružní, Nádražní, Na Stráni, Pod Svahem, Zahradní, Marxova, Na Vyhlídce, 8. května a ostatní ulice, které náleží do spádové oblasti vyjmenovaných ulic.

II. etapa: nám. Svobody, ulice K. Čapka, Divadelní, Bartáková, Jesenická, U Lomu, U Rybníka, Opavská (od Lenu), Pivovarská, 1. máje, Sadová, J. Sedláka, Palackého, Jelínkova, Sokolovská, J. Fučíka, Karla Schinzela, Nerudova, Hornoměstská, Lidická, Větrná a ostatní ulice, které náleží do spádové oblasti vyjmenovaných ulic.

Nebezpečným odpadem se rozumí staré léky, autobaterie, monočlánky, zbytky ředidel, barev, lepidel a rozpouštědel, motorové oleje, absorpční činidla a jiné filtrační materiály, olejové filtry, žárovky, chladič zařízení obsahující freony, fotochemikálie.

Objemným odpadem se rozumí takový komunální odpad, který nelze pro jeho rozměry uložit do sběrných nádob na zbytkový komunální odpad. Jde především o vysloužilý nábytek a jeho části, staré koberce, linolea, televize, pračky, kamna, bojlerky, pneumatiky apod.

Občané, kteří se chtějí zbavit nebezpečných odpadů, předají tyto odpady osobně pracovníkům Městských služeb Rýmařov, s. r. o., kteří mobilní svoz provádějí. Tekuté nebezpečné odpady nebudou odebírány, tyto lze uložit pouze v recyklačním dvoře a odpadovém centru.

Druhotné suroviny lze ukládat do kontejnerových hnízd nebo na recyklačním dvoře a v odpadovém centru, **směsný komunální odpad** do popelnice nebo kontejnerů k tomu určených.

Recyklační dvůr na Palackého ulici: po–pá 9:00–16:30, so 8:00–13:00
Odpadové centrum na ulici 8. května: po–pá 6:00–16:30, so 8:00–13:00

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY

Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů je za nepovolené ukládání odpadů před recyklačním dvorem, odpadovým centrem i na jiných místech možno dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. h) uložit pokutu do výše 50 000 korun.

Odbory MěÚ informuji

Rekonstrukce Hornoměstské ulice byla dokončena

Hornoměstská ulice je významnou místní komunikací s velkou intenzitou dopravy. Její technický stav byl již delší dobu špatný a udržovala se v provozuschopném stavu pouze každoročními vysprávkami po zimě.

Proto město Rýmařov zadalo společnosti BonteVia, s. r. o., Bruntál, zpracování dokumentace kompletní rekonstrukce uličního prostoru v celkové délce cca 850 m (od náměstí Svobody po konec Hornoměstské ulice a napojení na ulici Okružní). Dokumentace dále řešila nevhodné umístění zastávek pro autobusovou dopravu v jízdním pruhu (zastávka u Komerční banky), parkovací možnosti v dané lokalitě, celkovou rekonstrukci veřejného osvětlení, špatný stavebně-technický stav propustku na konci rekonstruovaného úseku a ostatních nutných návazností všech objektů. Záměrem města bylo odstranění stávajícího špatného stavebně-technického stavu a zvýšení komfortu a bezpečnosti dopravy včetně chodců na uvedené ulici.

Na základě zpracované prováděcí dokumentace bylo provedeno výběrové řízení na zhotovitele stavby, které vyhrála společnost Kareta, s. r. o., Bruntál, s nabídkovou cenou 10 947 643 korun. Stavební práce byly zahájeny 17. května 2016 s termínem ukončení do 125 dnů od zahájení stavby.

Po zahájení prací a odkrytí horních vrstev byla provedena revize splaškové kanalizace v části rekonstruované ulice. Zjistilo se, že část kanalizace (cca 300 m) je v havarijním stavu a bude nutno ji opravit. Stavební práce proto byly na 7 dnů přerušeny, aby se mohl dojednat další postup a dopracovat projektová dokumentace. Po doplnění dokumentace a ocenění nutné opravy (navýšení ceny o 1 499 951 korun) byl se zhotovitelem uzavřen dodatek o provedení stavebních prací nad rámec smlouvy o dílo, který zahrnoval uvedenou opravu splaškové kanalizace a navíc propojení veřejného osvětlení protlakem u Komerční banky. Termín realizace se tak prodloužil o 15 dnů, tj. do 10. října 2016.

Rekonstrukce Hornoměstské ulice zahrnovala úpravu a širkové sjednocení všech chodníkových ploch, které byly současně upraveny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace. Sjednotilo se také širkové řešení komunikace ve všech úsecích. Vytvořením funkčního systému odvodnění se usměrnil tok dešťových vod, které by již neměly nijak zasahovat do soukromých pozemků v okolí ulice a jakkoli je ovlivňovat. Provedení nového veřejného osvětlení zlepšilo viditelnost v nočních hodinách a nasvětlení přechodů zvýšilo ochranu chodců. V části rekonstruované ulice bylo nutné umístit stožáry veřejné-

Zástupci města a Městských služeb převzali ve středu 5. října od zhotovitele dokončenou stavbu – zrekonstruovanou komunikaci na Hornoměstské ulici

ho osvětlení do ploch chodníků, jednak z prostorových důvodů, protože bylo nutno osadit dlouhé výložníky, a také z majetkoprávních důvodů. Osazením stožárů blíže ke komunikaci by nebyla dodržena odstupová vzdálenost stanovená normou, a na přilehlé silnici by proto musela být snížena rychlost.

Při rekonstrukci nebylo z bezpečnostních a technologických důvodů možné zajistit obslužnost autobusových zastávek. Odměnou za trpělivost občanů je nové řešení zastávek se zvýšenou hranou nástupiště, které přispělo ke zvýšení komfortu a bezpečnosti cestujících.

V průběhu realizace došlo, mimo jiné kvůli opravě splaškové kanalizace, ke změně etapizace výstavby. Byla téměř dokončena a zprístupněna I. etapa pro zajištění přístupu do nemocnice a zbylé dvě etapy se spojily, aby došlo k urychlení výstavby. Stavba byla městu předána k 5. říjnu 2016. Před tímto datem nebylo možné stavbu povolit k užívání, a proto proběhla 7. října 2016 po oznámení odboru dopravy a silničního hospodářství závěrečná kontrolní prohlídka stavby, na základě které byl vydán kolaudační souhlas a stavba může být od 15. října 2016 řádně užívána.

Za komplikace vzniklé při realizaci se občanům ještě jednou omlouváme a děkujeme, že byli shovívaví a umožnili bezproblémový prů-

Pohled na právě dokončenou letošní největší investici města – Hornoměstskou ulici od náměstí Svobody

Opravená komunikace u Podhorské nemocnice s navazující Lidickou ulicí
 Foto: redakce a odbor regionálního rozvoje

běh stavby. Odměnou za to jim je další rekonstruovaný důležitý úsek komunikací našeho města.

Na provedenou rekonstrukci Homoměstské ulice navazuje právě prováděná oprava chodníku za budovou SSOŠ Prima, která spojí Homoměstskou a Sokolovskou ulici, a na jaro 2017 je připravena rekonstrukce parkovacích ploch u budovy městského úřadu na náměstí Svobody. Zde je navr-

ženo dvacet parkovacích míst (z toho jedno pro imobilní), což by mělo vyřešit i problém s parkováním návštěvníků Komerční banky.

Věříme, že rekonstrukcí důležité komunikace dojde ke zlepšení životních podmínek našich obyvatel a hlavně bezpečnosti a plynulosti dopravy v daném úseku.

Ing. Miroslav Sigmund

vedoucí odboru regionálního rozvoje MěÚ Rýmařov

Oprava pozemní komunikace v ulici Na Stráni

Projekt řeší rekonstrukci uličního prostoru místní komunikace Na Stráni a části ulice Komenského. Rekonstrukční práce si vyžádaly špatný stavebně-technický stav a nefunkční odvodnění. Dešťová kanalizace vykazuje značné propady, netěsnosti a neplní svou funkci. V celé délce rekonstruovaného úseku navíc nejsou provedeny nebo jsou zaasfaltovány uliční vpusti.

Povrch komunikace bude živičný, z obou stran ohraničený obrubami, povrch jednotlivých vjezdů k nemovitostem bude tvořen dle stávajícího materiálu vjezdu a na plochách odstavných stání bude využito recyklovaného materiálu z vyřezovaných živičných vrstev komunikace. Obecně dojde v rámci určitého úseku vždy ke sjednocení šířky. V rámci optimalizace prostorového řešení bude lehce pozměněno trasování komunikací (jejich osy) a velkým přínosem pro celou oblast bude vytvoření nového fungujícího odvodnění.

Akce je rozdělena na dvě etapy. První etapa bude provedena do konce roku 2016 v úseku od domu č. p. 802 až k domu č. p. 1089 a zahrne i vybudování dešťové kanalizace v prostoru budoucí výstavby 2. etapy. Tato etapizace byla navržena tak, aby ve všech výkopových rýhách prováděných v roce 2016 proběhla již konsolidace zeminy, a bylo tak možno v roce 2017 okamžitě pokračovat s následující etapou. Souběžně s první etapou bude společnost VaK Bruntál provádět přeložení vodovodního řádu.

Druhá etapa proběhne v roce 2017. Naváže na rekonstrukci komunikace v ulici Na Stráni až po Komenského ulici a v horní části komunikace v Komenského ulici. Práce by měly trvat 75 kalendářních dní. Výběrové řízení na zhotovitele vyhrála firma JR STaKR, s. r. o., s celkovou cenou 2 341 532,64 korun.

Ing. Miroslav Sigmund

vedoucí odboru regionálního rozvoje MěÚ Rýmařov

Zdravotnictví

Pacienti Podhorské nemocnice leží na nových lůžkách

Deset moderních polohovacích postelí s antidekubitními matracemi slouží pacientům na oddělení ošetrovatelské péče a oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny na rýmařovském pracovišti Podhorské nemocnice, která je členem skupiny Agel. Nové postele s matracemi přinášejí pacientům především pohodlí. Investice do nových lůžek činila 350 tisíc korun.

Stará lůžka již nebyla pohodlná a neodpovídala aktuálním požadavkům. Pořízení nových přineslo významný posun ve zvyšování kvality péče o pacienty, možné zkrácení doby rekonvalescence a také snížení rizika úrazů a fyzické námahy personálu. „Lůžka jsou lehce ovladatelná pro sestry i pacienty a lze je nastavovat v úhlu podle potřeby pacienta. Nová lůžka znamenají zvýšení komfortu a bezpečí jak pro pacienty, tak pro ošetrovatelský personál,“ řekla staniční sestra oddělení ošetrovatelské péče Olga Kloudová a doplnila, že průběžně byl obměněn celý lůžkový fond oddělení.

„Lůžka jsou polohovatelná a mají nosnost až 200 kilogramů. Lůžko má odnímatelná plastová čela, spustitelné postranice a možnost prodloužení celé ložné plochy lůžka,“ dodal správce Podhorské nemocnice Michal Polášek s tím, že díky dodanému příslušenství, jako jsou bočnice, hrazda či držáky infuzí, se taktéž značně zvyšuje bezpečí pacientů. Velice důležitá je vysoká nosnost postelí. „Staré postele měly

výrazně nižší nosnost, nicméně v současné době jsou stále častěji hospitalizováni pacienti s váhou nad 150 kilogramů,“ uzavřel správce Polášek.

Foto a text: Mgr. Radka Miloševská, tisková mluvčí Agelu, a. s.

Školství

Okresní a krajské kolo v přespolním běhu 2016

Školní sportovní soutěže jsou v plném proudu. Jednou z prvních a zároveň nejnáročnějších disciplín jsou podzimní přespolní běhy, konané na přelomu září a října. ZŠ Břidličná se ve spolupráci s Klubem biatlonu zhostila pořadatelství okresního i krajského kola. Do okresní kvalifikace se přihlásilo třináct škol, zúčastnit se mohly oba stupně ZŠ a studenti nižších gymnázií a středních škol. Druhý stupeň ZŠ Jelínkova měl tradičně zastoupení ve všech kategoriích.

Počasí bylo na sklonku září mimořádně příjemné, startovaly šestičlenné týmy mladších i starších žáků a žákyň. Bodovalo se umístění prvních čtyř členů družstva. Jako první absolvovaly trať 1500 m mladší dívky. Jejich družstvo skončilo na šestém místě, skvěle se však prosadila Kateřina Hornáčková, která v této kategorii vyhrála jako jednotlivkyně. Spolu s ní se o výsledek zasloužily Michaela Koňářková, Tereza Heinzová, Karolína Stojaspalová, Amálie Andršová a Natálie Badurová. Mladší chlapci v sestavě Ondřej Baslar, František Sázal, Milan Křepelka, Ondřej Křenek, Mikuláš

Holub a Jan Jablončík dokázali v běhu na 2000 m zvítězit. Vítězstvím rýmařovských barev skončil také závod starších chlapců. Petr Andrýsek, Dalibor Šuba, Matěj Struhár, Michael Štěpaník, Jan Tihelka a Pavel Skoumal nejlépe zdolali trať dlouhou 3000 m. Suverénním způsobem si s během na 1500 m poradily starší dívky.

Kateřina Furiková v této kategorii zvítězila, Karolína Ryšková doběhla třetí, pátá byla Jana Hamplová a šestá Monika Kadlecová, dobře zabojovaly i Amálie Veličková a Tereza Altmanová.

Do krajského kola postoupily tři ze čtyř rýmařovských družstev. Krajské finále, pořádané o čtrnáct dní později, bylo natně poznamenáno nepříznivým počasím. Všechny kategorie byly nabitý nejlepšími okresními výběry a závodníci si zopakovali své trať, tentokrát však za chladu, deště a větru, jak se na pořádný přespolní běh sluší. Oslabenou sestavu starších hochů doplnil Matyas Schwarz a na tříkilometrovém okruhu pak hoši společně vybojovali čtvrté místo. Čtvrtá skončila po houževnatém výkonu i starší děvčata. Kateřina Furiková individuálně doběhla šestá, znovu bodovala i nezdolná Jana Hamplová, která absolvovala závod se zraněným kotníkem. Nejlepšího výsledku dosáhli naši mladší chlapci, kteří v těžké konkurenci vybojovali stříbrné medaile, a František Sázel se mezi jednotlivci umístil jako druhý. Npopulární, ale pěkné čtvrté místo v kraji obsadil Ondřej Baslar.

Všem zúčastněným díky a hodně zduar v dalších soutěžích.

Karel Toman, ZŠ Jelínkova 1, foto: Nela Brulíková

Sběr starého papíru – 2. a 3. listopadu

7:00–7:40; 15:00–17:00

Místa sběru:

ZŠ Jelínkova, ZŠ 1. máje

Kvalita sběrového papíru: noviny, letáky, časopisy, knihy bez tuhé vazby, knihy s měkkou vazbou, použitý kancelářský papír, tiskopisy, použité sešity, staré písemky

Sběr nesmí obsahovat: fólie, jiné plasty, kovové součásti (např. kovové zakladače v šanonech), role (tzv. dutinky)

Noste balíčky či krabice do hmotnosti 10 kg, doma zvažené!

Karton přijímáme jen 3. listopadu po 16. hodině!

THE BEST OF THE GUITAR
IN ZUŠ RÝMAŘOV

koncertní sál
na Divadelní ulici

účinkují žáci
hudebního oboru

čtvrtek
3. listopadu 2016
od 17 hodin

Jonáš Janoušek
Vojtěch Máčka
Petr Němec

Zloděj si přitížil řízením auta

Až na tři roky by mohl skončit ve vězení 27letý muž, který začátkem září vykradl garáž v Ryžovišti. Z dílny na Jánské ulici odcizil svařovací agregát a kufr s nářadím v hodnotě přes 5 tisíc korun. Odjel pak autem na Olomoucko, aby lup ukryl. V té době měl ale zákaz řídit motorová vozidla, ke krádeži si tak ještě přitížil mařením úředního rozhodnutí. Policisté svářečku zajistili a vrátili majiteli. Muž se k trestné činnosti částečně doznal.

Z chaty vzal dalekohled

S podzimem nastala sezóna vloupání do rekreačních chat. V Rýmařově zloděj násilím vnikl do chaty v noci z 10. na 11. října. Prohledal ji a odcizil dalekohled. Majiteli způsobil škodu za 2 tisíce korun.

Další vloupání do rekreační chaty se odehrálo v přibližně stejné době v Rešově. Pachatel rozbil okno, vlezl dovnitř a odcizil motorovou pilu, vzduchovku a hotovost 300 korun. V tomto případě škoda přesáhla částku 11 tisíc korun.

V korytě potoka našli minu

Pracovníci, kteří opravovali přepad a stěny koryta Podolského potoka v Rýmařově, oznámili 12. října policii nález munice. Na dělostřeleckou minu narazili při bagrování. Rýmařovští policisté přivolali policejního pyrotechnika z Frýdku-Místku, aby minu zajistil a odvezl k bezpečné likvidaci.

Vloupání do garáží

Rýmařovští policisté prověřují vloupání do garáží v Horním Městě, ke kterému došlo mezi 10. a 13. říjnem. Pachatel násilně vnikl do dvou řadových garáží a z jedné odcizil kamna na tuhá paliva. Majitelům vznikla škoda ve výši 6 tisíc korun.

Dostal smyk a skončil v lese

V neděli 16. října ráno havaroval mezi Malou Morávkou a Karlovou Studánkou 35letý muž v nissanu. Vjel prudce do zatáčky a ve smyku sjel do příkopu, kde se auto převrátilo a vymrštilo do lesa. Řidič utrpěl zranění, pro která musel být převezen do nemocnice. Lustrací v evidenci policisté zjistili, že má blokováno řídičské oprávnění, a zadrželi mu řídičský průkaz. Způsobená škoda činí 30 tisíc korun.

por. Bc. Pavla Jiroušková, skupina tisku a prevence Bruntál

Foto: PČR Bruntál

Tip na pěkný dárek
www.zagorovahana.cz
Galakonzert

Hana Zagorová
a Petr Rezek
Středisko volného času
od 19:00 hod. se skupinou Boom!Band Jiřího Dvořáka

1.11. RÝMAŘOV

PŘEDPRODEJ: RÝMAŘOV INF. CENTRUM, Nám. Míru, Tel.: 554 212 381
Dále v síti www.ticketart.cz

PROMETALFEST PRESENTS:
PROMETALFEST
SOBOTA 22. 10. 2016 RÝMAŘOV KD
Vol. 8. Začátek od 16. hod.

Vlajková loď českého death metalu **EVILS**

LOST WORLD ORDER Výborný thrash metal z Německa

Brutální death metal s velkým "B" **DISSOLUTION**

Grind core po slovensku **ATTACK OF RAGE**

Litoměřická sekačka odřezávající přísněji než Textures **KEEP ON ROCKING**

Melodický death metal po česku **SECRET OF DARKNESS**

Hotel Prácheň
nám. Svobody 12, Rýmařov
Tel. 602 581 591

Více informací najdete:
www.prometalfest.cz

STARS
TVAŘI PROSTAVY
OTVÁČKA A ARTUR

NAPSALI
MIROSLAV OUPIC
JINDŘICH KRIEGL

MILENCÁM HILLENCE!

REŽIE
FILIP JAN ZVOLSKÝ

ZN: SPĚCHÁ!

www.svcrymarov.cz

RÝMAŘOV 22. 11. ve 20:00
velký sál SVČ RÝMAŘOV vstupné: 280,-
předprodej zajišťuje Infocentrum Rýmařov

SVA ZIGI PRADEJ horizont 13

JMÉNO
Mathieu Delaporte, Alexandre de la Patellière

Překlad: Petr Christov
Režie: Jan Julínek

SEM TAM FOR
www.semtamfor.cz

RÝMAŘOV 24. 11. ve 20:00
velký sál SVČ RÝMAŘOV vstupné: 230,-
předprodej zajišťuje Infocentrum Rýmařov

SVA ZIGI PRADEJ horizont 13

www.svcrymarov.cz

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Marie Vinklárková – Rýmařov	80 let
Mgr. Jiří Karel – Rýmařov	80 let
Zdenka Žižková – Rýmařov	81 let
Marie Polišínská – Rýmařov	81 let
Miroslav Ondra – Rýmařov	82 let
Irena Ondrášková – Rýmařov	83 let
Helena Hamová – Rýmařov	83 let
Ladislav Dokládál – Rýmařov	83 let
Antonín Cagašík – Rýmařov	83 let
Anna Rotterová – Rýmařov	84 let
Vlasta Chlupová – Janovice	84 let
Vladimír Toman – Rýmařov	85 let
Miluše Pavelková – Rýmařov	87 let
Hedvika Vaculová – Rýmařov	89 let

Rozloučili jsme se

Tomáš Strouhal – Dolní Moravice	1927
Jaroslav Calábek – Rýmařov	1955
Anna Pavlíková – Rýmařov	1924

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Blahopřání

Na běžkách i na kole
už objels celý širý svět,
od startu teď uplynulo
krásných 14krát 5 let.

Prvního dne v listopadu
začal ten tvůj závod,
životem běžíš tak jistě,
jako bys měl návod.

V tomto běhu předem neznáš
délku ani trasu,
jak orienták s maratonem,
ale bez kompasu.

Při startu se ještě psala
léta čtyřicátá,
postupně se přidávala
Tvoje Sovišata.

Ač nikdo z nás neví jistě,
kam životní cesty vedou,
neváháme, jsme moc rádi,
že můžeme běžet s Tebou.

Ještěže jsi vytrvalec,
rád, když je trať dlouhá,
v závodu tak neskolí Tě
70ka pouhá.

A kdyby snad Tvoje tělo
chtělo zvolnit, chvíli spát,
někde trochu zabořelo,
není potřeba se bát.

Na světě přec žádný závod
není nad Tvé síly těžký,
i k francouzským holím jistě
nazul bys závodní běžky!

Jesenickou 70ku
pokořils už mnohokrát,
k té, kterou jsi dobyl letos,
chcem' Ti tímto blahopřát.

Právem máš být na co hrdý,
Ivánku náš Soviši,
hodně dalších kilometrů
přejí Tvoji nejbližší!

Známa i neznámá výročí

22. 10. 1906 zemř. **Paul Cézanne**, francouzský malíř (nar. 19. 1. 1839) – 110. výročí úmrtí
23. 10. 1946 zemř. **Ernest Thompson Seton**, kanadský spisovatel a přírodovědec (nar. 14. 8. 1860) – 70. výročí úmrtí
25. 10. 1976 zemř. **Raymond Queneau**, francouzský prozaik (nar. 21. 2. 1903) – 40. výročí úmrtí
28. 10. **Státní svátek ČR – vyhlášení samostatné Československé republiky v roce 1918**

28. 10. 1466 nar. **Erasmus Desiderius Rotterdamský**, nizozemský humanistický myslitel (zemř. 12. 7. 1536) – 550. výr. nar.
1. 11. 1636 nar. **Nicolas Boileau-Despréaux**, francouzský básník a kritik (zemř. 11. 3. 1711) – 380. výročí narození
2. 11. 1676 zemř. **Adam Václav Michna z Otradovic**, autor duchovních písní a skladatel (nar. asi 1600) – 340. výr. um.
2. 11. 1906 nar. **Luchino Visconti**, italský režisér (zemř. 17. 3. 1976) – 110. výročí narození

zvede Vás na 1. ročník Halloweenu 5. 11. 16'

KEMP INDIANA - JANOVICKÝ LOM

HALLOWEEN

Lampionový průvod a cesta tajuplným pohádkovým lesem!

- ŠPEKÁČKY BUDOU K ZAKOUPENÍ, ALE MŮŽETE SI PŘINĚST I VLASTNÍ

- ZA KAŽDÝ LAMPION - NÁLEPKA PRO DĚTI ZDARMA

- MOŽNOST ZAKOUPENÍ SPECIÁLNÍ HALLOWEENSKÉ ZNÁMKY

- ZA SPLNĚNÍ ÚKOLŮ V TAJUPLNÉM LESE - VĚCNÉ CENY PRO KAŽDĚHO

- SOUČÁSTÍ AKCE BUDE I DOBROVOLNÁ SBÍRKA NA KOČÍČÍ ÚTULEK V BRUNTÁLU

17:00 - 17:15 - SETKÁNÍ ÚČASTNÍKŮ NA ZAČÁTKU CYKLOSTEZKY NAPROTI PENNY MARKETU

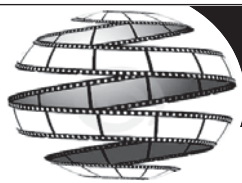
17:15 - START LAMPIONOVÉHO PRŮVODU, SMĚR JANOVICKÝ LOM

17:45 - OTEVŘENÍ POHÁDKOVÉHO LESE - VSTUPNÉ 30 Kč/DÍTĚ

19:00 - ZAPÁLENÍ TÁBOROVÉHO OHNĚ, OPĚKÁNÍ ŠPEKÁČKŮ

19:30 - VYHLÁŠENÍ VÍTĚZŮ SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ MASKU

Přijďte v maskách - Vy i Vaše děti - fantazii se meze nekladou!

KINO RÝMAŘOV

program na měsíc **Ř Í J E N - L I S T O P A D**

SVČ RÝMAŘOV, Okružní 10, 795 01, Rýmařov - tel. 739 001 474, WWW.KINORÝMAŘOV.CZ

Středa 26. 10. v 19:00

DÍTĚ BRIDGET JONESOVÉ

/ USA, VB / 2016 / komedie, romantický, 123 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 110,-

Utrpení největší smolačky v dějinách dosud neskončilo. Bridget Jonesová je stále bez chlapa. Jak název třetího dílu slavné série napovídá, tím hlavním malérem bude tentokrát neplánované těhotenství. Taková věc dokáže vykořistit i životem otřáskanou Bridget, zvláště když naprosto netuší, s kým počala.

Režie: S. Maguire, **Scénář:** H. Fielding, **Kamera:** A. Dunn, **Hudba:** C. Armstrong
Hrají: R. Zellweger, C. Firth, P. Dempsey, E. Thompson, S. Henderson, S. Solemani a další.

Čtvrtek 27. 10. v 19:00

JACK REACHER: NEVRACEJ SE

/ USA / 2016 / drama, akční, krimi, 116 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 12 let / vstupné: 120,-

Reacher nejraději pracuje tam, kde by byl oficiální postup příliš zdoluhavý. Jako bývalý major vojenské policie má rád zločiny s armádní příchutí a vůbec nejraději ty, které na první pohled nedávají smysl. Jako třeba obvinění velitelky Susan Turnerové (Cobie Smulders) ze špiónáže. Krásku s dosud neposkvrněnou pověstí, kolem které začali náhle v podezřelém tempu umírat lidé, chtěl původně pozvat na večeri. Ted jí musí vytláhnout z basy, aby pomohl dokázat její nevinu.

Režie a scénář: E. Zwick, **Kamera:** O. Wood, **Hudba:** H. Jackman
Hrají: T. Cruise, C. Smulders, A. Hodge, D. Yarosh, P. Heusinger, H. McCallany a další.

Pátek 28. 10. v 19:00

DOCTOR STRANGE

2D

/ USA / 2016 / akční, fantasy, dobrodružný, cca 130 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 12 let / vstupné: 120,-

Studio Marvel uvádí film Doctor Strange o světoznámém neurochirurgovi Dr. Stephenu Strangovi, jehož život se změní po strašlivé dopravní nehodě, která mu znemožnila používat ruce. Když ho tradiční medicína zklame, je Strange nucen hledat uzdravení a naději jinde. A tak se vypraví na mystické, odloučené místo známé jako Kamar-Taj. Brzy zjistí, že Kamar-Taj není jen chrámem uzdravení, ale i základnou pro boj s temnými silami, jež chtějí zničit naši realitu.

Režie: S. Derrickson, **Scénář:** T. D. Donnelly, **Kamera:** B. Davis, **Hudba:** M. Giacchino
Hrají: B. Cumberbatch, Ch. Ejiófor, R. McAdams, M. Stuhlbarg, M. Mikkelson a další.

Sobota 29. 10. v 16:00

LICHOŽROUTI

/ ČR / 2016 / animovaný, rodinný, 83 min.

/ česká verze / mládeži přístupný / vstupné: 120,-

LICHOŽROUTI jsou malí tvorové, kteří žijí s námi lidmi a mohou za to, že lidstvu z každého páru ponožek vždy zůstane jen jedna – lichá. Ponožkami se totiž žijí!

Režie: G. Hülová-Miklínová, **Scénář:** G. Hülová-Miklínová, P. Šrut, **Kamera:** T. Sysel
Hrají: O. Trojan, K. Hádek, M. Ruppert, J. Somr, J. Krásná, M. Tačlik, T. Vilhelmová a další.

Sobota 29. 10. v 19:00

DOCTOR STRANGE

3D

/ USA / 2016 / akční, fantasy, dobrodružný, cca 130 min.

/ český dabing / mládeži přístupný od 12 let / vstupné: 140,-

Studio Marvel uvádí film Doctor Strange o světoznámém neurochirurgovi Dr. Stephenu Strangovi, jehož život se změní po strašlivé dopravní nehodě, která mu znemožnila používat ruce. Když ho tradiční medicína zklame, je Strange nucen hledat uzdravení a naději jinde. A tak se vypraví na mystické, odloučené místo známé jako Kamar-Taj. Brzy zjistí, že Kamar-Taj není jen chrámem uzdravení, ale i základnou pro boj s temnými silami, jež chtějí zničit naši realitu.

Režie: S. Derrickson, **Scénář:** T. D. Donnelly, **Kamera:** B. Davis, **Hudba:** M. Giacchino
Hrají: B. Cumberbatch, Ch. Ejiófor, R. McAdams, M. Stuhlbarg, M. Mikkelson a další.

Neděle 30. 10. v 9:30

LICHOŽROUTI

/ ČR / 2016 / animovaný, rodinný, 83 min.

/ česká verze / mládeži přístupný / vstupné: 120,-

LICHOŽROUTI jsou malí tvorové, kteří žijí s námi lidmi a mohou za to, že lidstvu z každého páru ponožek vždy zůstane jen jedna – lichá. Ponožkami se totiž žijí!

Režie: G. Hülová-Miklínová, **Scénář:** G. Hülová-Miklínová, P. Šrut, **Kamera:** T. Sysel
Hrají: O. Trojan, K. Hádek, M. Ruppert, J. Somr, J. Krásná, M. Tačlik, T. Vilhelmová a další.

Středa 2. 11. v 19:00

ODVRÁCENÁ STRANA MĚSÍCE

/ Německo / 2015 / thriller, 98 min.

/ české titulky / mládeži přístupný od 15 let / vstupné: 110,-

Úspěšný právník Urs je příkladem a hvězdou své profese. Má krásnou kariéru, krásnou a perfektní ženu, krásné a drahé auto, konto naplněné penězi. Sebevražda jeho kolegy s ním ale otřese, když on taky žil takhle skvělý život. Potkává krásnou dívku, která vyznává alternativní způsob života a zúčastní se experimentu s halucinogenními houbičkami. Změna života je ale drastičtější, než se dalo čekat.

Režie a scénář: S. Rick, **Kamera:** S. Ciupek, F. Cramer
Hrají: J. Prochnow, M. Bleibtreu, N. von Waldstätten, L. Feit, B. Lewandowski, A. Ens a další.

Pátek 4. 11. v 19:00

TENKRÁT V RÁJI

/ ČR, Slovensko / 2016 / drama, 99 min.

/ české znění / mládeži přístupný od 12 let / vstupné: 120,-

Film na motivy stejnojmenného románu spisovatele a scenáristy Josefa Urbana vypráví o osudové lásce, nezlomném přátelství a vztazích českých a německých horolezců, do kterých osudově zasáhla těžká válečná doba Protektorátu. Legendární, mýty opředený a ve své době nejlepší český horolezec Josef Smítka odmítl nastoupit k totálnímu nasazení v Říši a několik let se před německými úřady a gestapem skrýval ve skalním městě Hruboskalska...

Režie: L. Zafranović, P. Pálka, D. Krzywoň, **Kamera:** L. Teren, J. Petr, **Hudba:** Radúza
Hrají: V. Hradilík, V. Kerekes, J. Budar, M. Etzler, S. Stašová, J. Heinrich, O. Havelka a další.

Nejlepší hudební výběr!

Rýmařovský
horizont

Čtrnáctidenník regionu Rýmařovska

Pro projekci jsou potřeba min. 4 platící diváci.

Městské muzeum a Galerie Octopus

Jeseníky ve fotografii na výstavě v Pranýři

Od 4. října hostí galerie Pranýř městského muzea fotografickou výstavu **Jak vidím Jeseníky**. Finalisté soutěže, kterou pravidelně vyhlašuje Správa CHKO Jeseníky a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, se již představili v Jeseníku nebo v Šumperku.

Nejlepší fotky ze soutěže Jak vidím Jeseníky se v rýmařovském Pranýři prezentují podruhé, první zdejší zastávku na pouti výstavními prostory severní Moravy udělala soutěž v roce 2014. Suverénní vítěz tehdejšího ročníku, bruntálský fotograf Štěpán Mikulka, se letos ocitl mezi porotci a vybíral z mnoha desítek zaslanych snímků padesáti autorů ty nejlepší v sedmém ročníku soutěže.

Podobně jako v předchozích ročnících měla i soutěž uzavřená letos na konci ledna čtyři kategorie. V první nazvané jednoduše Krajina zvítězil půvabný a současně vtipný snímek *Bubáci jdou na měsíc* Jiřího Hejtmánka. *Pohoda v podhůří* Tomáše Burika na druhém místě zachycuje malebnou krajinu v okolí jeseníckých vsí a třetí snímek v pořadí, *Velká kotlina* Lubomíra Bílka, naopak místo člověku doslova zapovězené.

Následující kategorie Rostliny a živočichové našla vítěze ve snímku *Puštika obecného*, kterého Vladimír Šebík „vypátral“ a portrétoval navzdory dokonalému maskování. Hlavní protagonistkou fotografie *Letní louka* Martina Žatky je naopak nepřehlédnutelná liška, a na třetí stupínek „přilétlí“ hned dva dravci – ptačí lovec na snímku *Přistání* Martina Machaly a *Šídlo pestré* Ondřeje Belfína.

Třetí kategorií pro dospělé fotografy naplnily snímky nezařaditelné do předchozích dvou, tedy fotografie na volné téma. Osobitý feno-

mén psích hřbitovů originálně zachytil vítěz kategorie Eduard Klaner, fotografka Alena Kaňková na druhém místě konfrontovala morfologii rostlinné a živočišné říše v kompozici *Linie a tvary* a třetí místo získal Petr Salinger s městským zátiším *Rýmařovská stínadla*, jímž, byť není místním autorem, alespoň námetově zapojil do soutěže Jak vidím Jeseníky i naše město. V kategorii fotografií do 18 let obsadili první tři místa mladí lovci záběrů, zaměřeni na detail i krajinu: Jakub Mikulka (*Uhlík*), Adam Šperlich (*Branná v zimě*) a Lenka Vaníčková (*Kobyłka*).

Eduard Klaner: *Psí hřbitov*

Své zvláštní ceny udělili také partneri soutěže, kteří volili mezi soutěžními fotografiemi často ty, jež se výmluvně vztahují k jejich profesní oblasti. Lesy ČR např. ocenily momentku Aleny Kaňkové *Tajemná dvojice*, jejíž kulisu tvoří typický horský les, firma Agritec Šumperk zase udělila cenu fotografii Radka Ambrože *Zimní Bobrovník* se stádem ovcí. ADA servis Šumperk ohodnotil snad nejtýpčtější podobu majestátního jeseníckého vrcholu *Zimní Praděd* na fotografii René Madaje a společnost PRO-BIO Staré Město věnovala zvláštní cenu snímku *Propřšené dopoledne* Stanislava Fridricha. Do konce října mohou návštěvníci galerie Pranýř spatřit nejen oceněné fotografie, ale i některé další, které sice na medailové pozice nedosáhly, ale přesto stojí za zhlédnutí. Jak při vernisáži připomněl zástupce hlavního pořadatele Michal Ulrych, ani letos se do soutěže nepřihlásil nikdo z rýmařovských fotografů. Tvůrců, jímž učarovala jesenícká příroda, je zde přitom celá řada – o tom ostatně svědčí i stránky našeho čtrnáctideníku. ZN

Kamení spáči Aldina Popaji

V říjnu zve Galerie Octopus na výstavu malíře bosenského původu **Aldina Popaji** *Symbole a kamenní spáči*, která prezentuje malby z autorova zatím posledního tvůrčího období. Při vernisáži 8. října cyklus představil sám autor, autora pak jeho někdejší šéf z ateliéru malby Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, výtvarník Stanislav Diviš.

Stanislav Diviš (vlevo) představuje Aldina Popaju (uprostřed)

Aldin Popaja (1971) pochází z Bosny, konkrétně z města Jajce. Jako chlapec zažil krásnou a harmonickou Jugoslávii předválečnou, jako student poznal na vlastní kůži Jugoslávii rozvrácenou válečným konfliktem a etnickou nenávisť (1992–1995) a tuto zkušenost vložil i do svého výtvarného díla.

V první polovině 90. let studoval na Akademii výtvarných umění v Sarajevu a po vypuknutí války byl mobilizován. Do rodného městečka odjížděl posledním možným spojem a podle vlastních slov až do okamžiku přímého střetu s realitou nevěřil, že se v zemi děje něco vážného. Do Sarajeva se posléze vrátil a v roce 1995, stejně jako tisíce dalších Jugoslávčů, ze zničené země uprchl do Čech. Získal stipendium na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a posléze i místo asistenta Stanislava Diviše v ateliéru malby. Po třinácti letech života v exilu získal Popaja české občanství a jazyk nového domova si osvojil tak dokonale, že jeho bosenský původ na první poslech nelze poznat. Ve své tvorbě se ale k rodné zemi, k jejím obyvatelům a kulturním fenoménům stále vrací.

Po realistických cyklech *Mejdan v Jajcích* (2002–2004) a *Balkánci* (2005–2006), jejichž objekty jsou konkrétní lidé na konkrétních místech, se v roce 2010 k balkánské tematice vrátil, nicméně úplně jinak. Od realismu takřka fotografického se obrátil k abstrakci, byť inspiro-

vané konkrétními předměty. Námětovým zdrojem jeho syté barevných, často velkoformátových kompozic jsou symboly vytesané do kamenných mohyl na balkánských pohřebištích. Středověkých nekropolí, v evropském kontextu zcela unikátních, lze na Balkáně najít 70 tisíc, z toho většinu právě na území Bosny a Hercegoviny. Jedna z těch nejznámějších, neboť na ní odpočívá i poslední bosenský král Štěpán Tomašević, popravený sultánem Mehmedem Dobyvatelem během tažení na Balkán roku 1463, leží v blízkosti Jajcí. Jeho náhrobek (stećak, pl. stećci) je jedním z mála, který identifikuje zesnulého. Většinu ostatních zdobí namísto (u nás typických) nápisů a jmen obrazce, odkazující k historii rodů a k náboženské symbolice. Aldin Popaja tyto obrazce „osvobozuje“ od významového, dnes už zastřené kontextu doby vzniku i pozdějších interpretací a konfrontuje je v podobě univerzálních symbolů s jejich ideálními vzory. „Kamenné“ hvězdy, půlměsíce, sluneční kotouče, kříže, zvířata i lidské figury se na jeho plátnech prolínají se svými geometrickými protějšky, vzájemně se prostupují, doplňují a komunikují spolu nejen v barevném kontrastu, ale i v protikladu plasticity a plochosti, tvarové dokonalosti a téměř hmatatelné struktury vyhlodané zubem času. Aldin Popaja nazval cyklus *Symboly a kamenní spáči* s odkazem na sbírku *Kamenný spáč* bosenského básníka Maka Dizdara

(1917–1971), který se inspiroval právě studiem středověkých epitafů na balkánských pohřebištích. Malíř narozený v roce básníkovy úmrtí tak po něm doslova převzal štafetu v tradování tohoto bosenského fenoménu a v jeho šíření do kulturního povědomí Evropy, která toho o dramatické historii Balkánu, dávné i poměrně nedávné, stále ví velmi málo.

ZN, foto: Jana Štolfová

Vernisáž hudebně doprovodil Darren Eve

Městská knihovna Rýmařov

Týden knihoven s mottem Braňte knihu!

Loni se knihovna otevřela v Týdnu knihoven všem, kdo ji chtěli zažít jinak, tématem byly mimo jiné digitální knížky. Letos se hlavním motivem stala kniha v klasické papírové podobě a knihovna jako místo setkávání čtenářů s knížkami a jejich tvůrci.

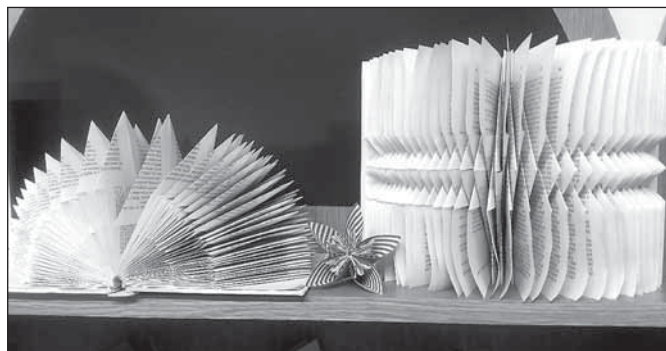
Týden knihoven s mottem Braňte knihu! proběhl od 3. do 7. října. Už v pátek 30. září vyrazily rýmařovské knihovnice na Knihovnický happening do Vsetína a od pondělí zvaly všechny zájemce do půjčovny na bohatý program besed, workshopů, na novou výstavu nebo kabelkový bazar.

Současný trend trávení volného času ve virtuálním světě, komunikace prostřednictvím internetu a převádění literatury do formy digitálních knih vyvolává otázky, jak budou lidé žít (a číst) v budoucnosti. Budeme se ještě setkávat osobně, tváří v tvář? Budou potřeba papírové knížky? A knihovny?

Týden knihoven odpověděl výzvou všem, kdo nehodlají vyměnit krásně vázanou a ilustrovanou publikaci za elektronickou knížku a autentický zážitek za virtuální náhražku. Rýmařovské knihovnice připravily takových zážitků hned několik. V pondělí byla vernisáž zahájena výstavou kolekce fotografií *Zrcadlo společnosti* mladého autora Jimmyho Pudy, který dokáže propojit obojí – digitální techniku a generační náměty (rockové koncerty, pouliční akrobacii) i odkaz na klasickou fotografii, její atmosféru a dokumentární hodnotu. Řada snímků vznikla přímo v Rýmařově a okolí (např. v Horním Městě) a může posloužit nejen jako estetické sdělení, ale i jako dokument místa a času.

Jimmy Puda při vernisáži

Osobní setkání s autorem nabídly také dvě besedy. Dětem ze základní školy ve Staré Vsi přijela vyprávět o svých nejnovějších knížkách spisovatelka Klára Smolíková, která už loni v Rýmařově nově přiblížila osobnost Mistra Jana Husa. I tentokrát vtáhla malé čtenáře do českého středověku a vedle dětské detektivky, příběhu na motivy života Karla IV. nebo komiksové revue *Bublifuk* představila publikaci *Řemesla*. Pro dospělé čtenáře byla určena přednáška Miroslava Hrabice *Co nám tělo říká* s autogramiádou stejnojmenné knihy, která přilákala přes padesát posluchačů. Naopak malý zájem vyvolal workshop skládání dekorací z vyřazených knížek; čtenáři zdá se stále vnímají knihy spíše jako duchovní potravu než jako materiál.

Klára Smolíková a *Řemesla*

Doprovodnou akcí byl opět celotýdenní bazar kabelek a každoroční čtenářská amnestie nebo možnost zaregistrovat se do knihovny zdarma. Amnestií využilo 50 čtenářů a do knihovny se nově přihlásilo 59 dětí a 95 dospělých. Zájemci se mohli zároveň seznámit s programem Portaro, jehož prostřednictvím lze sledovat stav výpůjčky, prodloužit si ji nebo rezervovat novou z domova. Návod je vyvěšen také na webu knihovny.

Pro své nejpočetnější uživatele, pro děti a seniory, knihovna připravila i další služby. Zahájila půjčování deskových her a spustila aplikaci Včelka podporující rozvoj čtení u malých dětí, patnáct seniorů se setkala při příležitosti zahájení zimního semestru Virtuální univer-

zity třetího věku. Tématem přednášek bude tentokrát genealogie.

„V Týdnu knihoven pravidelně pořádáme rozmanité akce, které lidé velice rádi navštěvují, jsou rádi, že v Rýmařově mají ‚svou‘ knihovnu, kam mohou kdykoliv přijít a přivítá je přívětivý kolektiv knihovnic. Za přípravu a realizaci všech akcí bych chtěla jmenovitě poděkovat Petře Klimentové a Michaele Jirouškové,“ shrnula letošní program ředitelka Lenka Žmolíková. Nabídka pořadů po Týdnu knihoven nekončí, zájemci si mohou vybírat z programu akcí celoročně. V listopadu bude možné do knihovny zajít na novou výstavu nebo na autorské čtení. ZN

Marcela Krčálová: Čokoláda si mě našla

Marcela Krčálová je přesvědčená, že největším hříchem je nežit svůj život. Tímto mottem se sama řídila pokaždé, když si uvědomila, že to, co dělá, není tím, co dělat chce. Vystudovala Vysokou školu báňskou v Ostravě a dva roky se oboru věnovala ve Výzkumném ústavu nerostných surovin v Kutné Hoře. Pak ale odešla na mateřskou a ke své původní profesi se už nevrátila. Naopak, od materiální podstaty světa se obrátila k jeho duchovním stránkám, k vnitřnímu rozvoji člo-

věka a ezoterice – nejprve jako pracovnice a posléze majitelka trutnovského knihkupectví Idyla (Idea) a po ročním pobytu v Austrálii (kam odjela jen s týdenním kurzem angličtiny) jako terapeutka vedoucí rodinné konstelace a semináře pro ženy.

Do rýmařovské knihovny ovšem nepřišla v úterý 11. října vyprávět o ezoterice ani o protinožcích. Její beseda s lákavým názvem *Život s vášní a čokoládou* přilákala do půjčovny početné publikum, a jak název napovídá, téma bylo „sladké“.

Marcela Krčálová tvrdí, že čokoláda si ji našla. Měla ji ráda odjakživa, ale teprve ve chvíli, kdy ochutnala tu pravou, vyráběnou tradičním postupem „z kakaových bobů až po tabulku“, pochopila, že to, co se běžně prodává v obchodech, čokoláda není. Poslední tři roky se proto „upsala“ poctivé čokoládě a pořádá vedle poradenské a terapeutické činnosti také degustace výrobků manufaktury z Hradce Králové a učí své posluchače čokoládě rozumět.

Náplní besed samozřejmě není jen ochutnávání, ale také vyprávění o historii čokolády, kterou z kakaových bobů připravovali už Olmékové, Toltékové, Mayové a Aztékové před třemi tisíci lety. Výroba čokolády, posvátného nápoje starých indiánských kultur, který se do Evropy dostal se španělskými mořeplavci, se ovšem během staletí značně změnila a dnešní komerční výrobky mají k původním recepturám, kvalitě a chuti daleko. I proto se Marcela Krčálová rozhodla besedy pořádat – aby názorným srovnáním ukázala, co běžně jíme a že požitek z dobré čokolády může dosahovat kvalit zážitku z dobré kávy nebo vína.

Posluchači si během degustace několika druhů čokolády (bílé s drvenými kakaovými boby nebo zeleným čajem, mléčné s kravským, ovčím či kozím mlékem, hořké ochucené pravou vanilkou, kávou, pepřem, chilli nebo lístky růží) vyslechli i to, jak se pěstuje a zpracovává základní surovina, odkud se k nám dováží a jak se z kakaových bobů stává pravá čokoláda. Že v manufaktuře se boby přebírají ručně, pečlivě praží, melou v kamenném mlýně a dva až tři dny temperují a konšují, aby se ustálila konzistence kakaové hmoty – bez emulgátorů a náhražkových tuků. A přestože je tento proces poměrně náročný, výsledek stojí za to.

„Čokoládovna, kterou založili moji přátelé v Hradci Králové, je první manufakturou u nás. Od té doby už vzniklo několik dalších, takže se vracíme k tomu, že my, Češi, umíme vyrábět dobrou čokoládu,“ shrnula Marcela Krčálová své vyprávění.

Posluchače beseda s Marcelou Krčálovou velice zaujala, takže domů odcházeli nejen s chutí pravé čokolády na jazyku, ale i s vědomím, že čokoláda (stejně jako život) se musí umět vychutnávat. ZN

Pomozte kočičkám z útulku v Bruntále

Domácí mazlíčci, kteří přijdou o majitele, putují často k příbuzným, ale mnozí nového pána nedostanou a pak se jejich jedinou šancí na přežití stává zvěřecí útulek. Takový osud potkává nejen psy, ale i kočky. Na severní Moravě je ovšem kočičích útulků minimum, jediný v našem regionu stojí na Žlutém kopci v Bruntále.

V útulku Kočky Bruntál, z. s., na Žlutém kopci 3 v Bruntále v současnosti žije 160 koček a koťátek z Bruntálu, Krnova, Jeseníku, Rýmařova a širokého okolí. Útulek se přitom nestará jen o opuštěné kočky zvyklé na pobyt v interiéru, ale pomáhá i plachým kočičkám z ulice. Péče o takový počet zvířat je ovšem náročná: je třeba jim zajistit nejen střechu nad hlavou, teplo a plnohodnotnou stravu, ale i lékařské ošetření, nutné operace, odčervení nebo léčbu antibiotiky.

Všechnu péči, kterou lidé kočkám věnují, dokážou kočky lidem zase vrátit. Navštěvujeme např. bruntálský domov pro seniory a provádíme tzv. felinoterapii, léčbu pomocí přímého kontaktu člověka s kočkou. A úspěšně!

Účastníme se různých akcí v Bruntále a nabízíme krásné upomínkové předměty s motivy koček (mýdla, hrníčky, polštářky apod.), z jejichž prodeje financujeme provoz našeho útulku. Najdete nás před Vánoci na bruntálském náměstí nebo příští rok v červnu při Princově dobročinném bazaru módního textilu a doplňků. Výtěžek obou akcí případně celý bruntálskému útulku pro kočky. Bližší informace o připravovaných akcích, ale i o útulku a jeho obyvatelích najdete na stránkách kockybruntal.blogspot.cz.

Podpořit naše svěřence ale můžete kdykoliv. Přijímáme staré povlečení, deky, dezinfekční prostředky či krmivo pro kočky. Finanční dary nám umožní zajistit kočičkám lékařskou péči. Přispívat můžete na účet č. 236711407/0300. Anebo nás navštivte a vyberte si nového kočičího přítele.

Dáša Veselá, Kočky Bruntál, z. s.

Detaily

Letošní poznávací soutěž se soustředí na historické nebo zajímavé detaily našeho města a místních částí (Janovic, Jamartic, Harrachova, Stránského a Ondřejova) s přesahem do Staré Vsi, Ferdinandova, Stříbrných Hor a Skal.

V každém z vydání Rýmařovského horizontu 08–21 a 23/2016 uveřejníme jednu fotografii spolu se soutěžním kuponem. Úkolem soutěžících je určit místo, objekt, ulici nebo číslo popisné domu, na kterém se fotografovaný detail nachází. Čím přesněji bude fotografie

popsána, tím lépe. Čtenáři, kteří odhalí nejvíce objektů (nemusí uhádnout všechny), budou zařazeni do slosování o zajímavé ceny a předplatné Rýmařovského horizontu na rok 2017.

Soutěžní kupony vystříhnete a zašlete na adresu redakce: Rýmařovský horizont, Okružní 10, 795 01 Rýmařov nebo je můžete vhodit do schránky u vchodu do Střediska volného času na Okružní 10, případně zaslat na redakční e-mail rymhor@seznam.cz. Přijímají se i kopie kuponů.

Poslední soutěžní kupon č. 15 s fotografií vyjde v Rýmařovském horizontu 23/2016. Kupony můžete zasílat jednotlivě nebo všechny najednou do 5. ledna 2017. Jména výherců budou uveřejněna v prvním vydání Rýmařovského horizontu 13. ledna 2017. Hodně štěstí v soutěži přeje redakce RH! *Soutěž připravili JiKo a Miloslav Marek*

SOUTĚŽNÍ KUPON č. 12

Jméno a příjmení

.....

Adresa

.....

Telefonní kontakt

.....

Místo, kde se objekt nachází

.....

.....

.....

Připomínáme si – 70. výročí odsunu a dosídlení pohraničí

Marie Tylová: První noc jsme spali na podlaze

Moje rodina přišla do pohraničí v létě roku 1945 z východního Slovenska. Oba moji rodiče, tatínek Jan Slot a maminka Helena, za svobodna Piruchová, pocházeli z vesnice Hrabovčičku poblíž Svidníku. Rodiče měli velký statek, otec byl sedlákem, choval koně, krávy a další zvířata, obdělával pole, staral se o les. Byli jsme soběstační, maminka pekla domácí chleba, každé ráno jsme měli čerstvé mléko, dostatek zeleniny a brambor, zkrátka jako na vesnici.

Za války jsme ale o všechno přišli. Nejdřív u nás bydleli němečtí oficiři, žili jsme v jedné místnosti a oni ve druhé. Vojáci nám zabavili všechno zvířectvo. Pak se přes Svidník převálila fronta, Němci odešli, začaly nálety a při jednom z nich nám vybombardovali celé stavení. Tatínek nebyl v té době doma; Slovensko bylo za druhé světové války spojencem Německa a mladí schopní muži museli narukovat do armády nebo odjet na práci. Tatínka odvezli do Německa a trvalo přes rok, než se vrátil. Podařilo se mu totiž utéct z vagonu a pak se s dalšími muži vracel pěšky přes celou republiku domů. Nějakou dobu se ještě schovával. Po válce pomáhal v okolí sbírat a pohřbívat mrtvé.

První máj ve Staré Vsi

Když nám bombardovali domek, utekli jsme s maminkou a bratrem Imrichem, který byl o dva roky mladší než já, a schovali jsme se v našem lese. Několik měsíců, až do zimy, jsme žili v přístřešku z dřevěných kůlů zakrytých plachtou. Viděli jsme letadla, která nad námi přelétávala křížem krážem, slyšeli jsme střílet katuše, plameny šlehaly jeden za druhým. Můj bratr měl z toho ještě několik let po válce noční děsy. Na zimu jsme se přestěhovali do sousedních Mlynárovců, které vybombardovány nebyly, k mamčině sestře. Starala se sama o jedenáct dětí. Její manžel se přidal k partyzánům, zahynul při výbuchu miny.

Do obecné školy jsem začala chodit ještě před válkou v Hrabovčičku, ale stihla jsem vychodit jen první třídu. Učila jsem se tam rusky a spi-

Marie (vpravo) na zdravotnické škole

sovnou slovenštinu. Na východním Slovensku se totiž mluvilo dost zvláštním nářečím. Ve vesnici byl i pěkný kostel, ne katolický jako tady, ale řeckokatolický. Byl velmi prostě vyzdobený. Také tradiční svátky se slavily jinak než tady. Pamatuji si, že na Velikonoco hospodyně nadělaly košíky, daly do nich šunku, mazanec a hrudku – ta se dělávala z vajíček a mléka, domácí klobásky a barevná vajíčka. Chlapci chodili s řehtačkami a nemrskali, ale polívali – ti bohatší voňavkou. Na Vánoce se vařila hříbková polévka s hrachem a na štedrovečerním stole musely být oplatky a med. Blízko našeho statku bydlel farář. Měl dva chlapece v mém věku.

Maminka na faru často chodila. Za války se farář s rodinou odstěhoval do vnitrozemí. Oba moji rodiče byli věřící, ale poté, co přišli sem do pohraničí, do kostela už nechodili. Tatínek jen na půlnoční, maminka vůbec. Kněze neuznávala a nejspíš úplně ztratila víru. Říkala, že kdyby Pánbůh byl, tak by nedopustil to, co se dělo za války. Já jsem ale do kostela chodila, abych mohla být s ostatními dětmi.

Když skončila válka a otec se vrátil domů, rozhodovali se rodiče, kam půjdeme. Na obecním úřadě nám tehdy nabízeli buď odejít na Ukrajinu, nebo do Čech. Tatínek si přál jít na Ukrajinu, kam se odstěhovali jeho dva bratři, ale maminka to rázně odmítla. Prohlásila, že jestli chce, ať jde na Ukrajinu sám, ale ona s dětmi že půjde do Čech. Otec si to našťestí taky rozmyslel. Zajel se do pohraničí nejdřív podívat spolu s dalšími muži od nás. Do Staré Vsi se z Hrabovčička stěhovali třeba Kyjakovi, do Stránského Čuškovci. Když pro nás našel domek a vrátil se, tak jsme si sbalili těch pár věcí, co jsme měli, a nastoupili do vlaku. Moc jsme toho s sebou nevezli, o dům jsme přišli, úroda nebyla po válce žádná, obchody s potravinami nefungovaly, jen nějaké konzervy rozdávala UNRRA. Cesta trvala celý den a noc. Až na druhý den jsme dorazili vlakem do Rýmařova a pak jsme museli jít pěšky šest kilometrů z nádraží až do Staré Vsi. Byl asi srpen, protože bylo velké horko, já jsem musela šlapat vedle rodičů a bratra chvílemi brali na záda. Když jsme konečně došli do Staré Vsi, připadalo mi to jako konec světa, taková dálka.

Domek naproti bývalé školce na Potočné ulici, který pro nás tatínek zajistil, ještě obývali Němci. Z dlouhé chodby se vcházelo napravo do kuchyně a pokoje, nalevo byly další dvě místnosti a v těch bydlela německá rodina – stařeček se stařenkou a mladá učitelka s dcerou Marií, která byla stejně stará jako já. Stařeček vyřezával ze dřeva ptáčky. Vždycky na mě volal: „Komm, komm!“ a nějakého ptáčka mi

Marie (vpravo) s kamarádkou Svatkou Helekalovou a její sestrou Jarkou, Stará Ves

Domek ve Staré Vsi, kam se rodina přestěhovala z hájenky

Budoucí zdravotní sestřička

Svatební foto, únor 1956

S manželem a synem

S dcerou (vpravo) v janovických jeslích

dal. Pár měsíců jsme bydleli společně, než šli do odsunu. S Marií jsme si spolu hrály na zahradě, „vařily“ jsme bábovky, sice jsme mluvily jinými jazyky, ale jako všechny děti jsme si rozuměly. Jen její matka, učitelka, ta nás očima přibíjela. Já se jí dnes nedivím. Muselo to být pro ně hrozné, opustit domov. Poslali je do zámku v Janovicích a pak je odváželi vlakem do Německa. Na půdě po nich zbyla celá knihovna plná krásně vázaných německých knížek. Ty potom sbíral národní výbor, nevím, co se s nimi stalo.

Když jsme vstoupili do kuchyně, kde jsme měli bydlet, byla úplně prázdná. Nebylo v ní vůbec nic. Před námi už tam byl totiž nějaký Čech a ten všechnen nábytek posbíral a odvezl. Takovým se říkalo zlatokopové. Pobrání, co se dalo, a odjeli. První noc jsme spali na podlaze a teprve druhý den nám národní výbor nechal dovézt ložnici a stůl do kuchyně.

Jako dítěti se mi ve Staré Vsi moc líbilo. Bylo mi devět let, když jsme sem přišli. Začala jsem chodit do školy, do druhé třídy, protože jsem měla vychozenou jen první třídu. Po roce mě poslali rovnou do čtvrté. Čeština mi dlouho dělala problémy. Ze začátku mi ostatní děti moc nerozuměly a posmívaly se mi, jak mluvím, ale pan řídící Horák jim vysvětlil, že jsem z daleka, že mě musí naučit česky a mají se ke mně chovat pěkně. Brzy jsem si našla v sousedství kamarádku – Svatku Helekalovou. Její tatínek promítal kino ve Staré Vsi. Přistěhovali se z Hané, pamatuji si, že její maminka mluvila hanácky. I rodina mého manžela přišla z Hané. Kromě toho přišlo do vesnice hodně rumunských Slováků.

Ve Staré Vsi jsem vychodila ještě pátou třídu a pak jsem jezdila až do deváté třídy do Rýmařova. Druhý stupeň byl tam, kde je dnes Prima, jen jeden rok, když se budova opravovala, jsme chodili pod gymnázium. Jezdili jsme ze Staré Vsi malým autobusem, hlava na hlavě, a v létě na kole.

Po válce byla Stará Ves mnohem lidnatější než dnes. Děti byla plná škola, každá třída byla zvlášť. Mnoho lidí se ale postupně odstěhovalo a jejich domy zdevastovaly. Na Potočné vedle nás stály čtyři domky a dnes tam není nic. Do pohraničí přišlo hodně zemědělců, ale nedařilo se jim tu hospodařit tak, jak si představovali, a tak pokud se měli kam vrátit, raději zase odešli do vnitrozemí.

Rodiče Jan Slota (vpravo) a Helena Slotová (druhá zleva)

Marie Tylová s vnoučaty

nu a kočárkárnu. Ta první nám odnesla všechno dřevo na topení. V roce 1991 jsem ještě byla požádána, abych zastupovala vedoucí, která odešla do dětského domova, ale po deseti měsících se jesle rušily. Zažila jsem tedy jejich začátek i konec.

Když manžel nastoupil k Lesům, dostali jsme k bydlení hájenku za pilou – stojí u ukazatele na Alfrédku. Za dva nebo tři roky jsme se přestěhovali do domku u turbíny, kde jsme už zůstali natrvalo. Teprve před dvěma lety jsem se přestěhovala do Rýmařova.

Syn Ladislav vystudoval vysokou školu zemědělskou v Brně a usadil se tam, dcera Marcela žije v Janovicích. Mám čtyři vnoučata a dvě pravnoučata. Většina z nich ale bydlí jinde. Odstěhovali se i všichni moji sourozenci.

Stará Ves se během poválečné doby vylidnila a zestárla. Mladí lidé odešli studovat a už se nevrátili. Až v poslední době se v obci zase usazují a stavějí si nové domky. Žijí ale jinak než my kdysi – každý sám pro sebe. Nescházejí se tolik, nenavštěvují. Když jsem se vdávala, na svatbu přišli i sousedé. Chodili jsme na taneční zábavy, jiřinkové bály, kino se promítalo dvakrát týdně. Dnes obývají spoustu domů ve Staré Vsi rekreanti.

Prožili jsme v pohraničí dobrý život. Maminka tady byla velice šťastná. Byla ráda, že si prosadila, aby odešli ze Slovenska sem. Tatínek

jednou dostal pozvání k bratrovi na Ukrajinu, a když se po týdnu vrátil, plakal. Viděl, jak se tam těžko žije. Rekl pak mamince, že dobře udělala.

(Ze vzpomínek Marie Tylové zpracovala ZN.)

S manželem, dcerou, zetěm, synem a vnuky Foto: archiv M. Tylové

Organizace a spolky

Co je třeba zaznamenat II. – sborník k 80. narozeninám Jiřího Karla

Přesně před pěti lety (v sobotu 8. října 2011), přesně na tomtéž místě (v tehdejší čajovně, dnešní kavárně Buřinka) byl pokřtěn první sborník studií, básní a výtvarných prací, vytvořený sdružením J7K5/JeseKápě a věnovaný historiku Mgr. Jiřímu Karlovi k pětasedmdesátým narozeninám. Přesně v tomtéž čísle našeho čtrnáctideníku onoho roku (RH 19/2011) jsme tuto událost zvěstovali čtenářům pod téměř přesně stejným názvem. A historie se opakuje. Jen s tím rozdílem, že Jiřímu Karlovi je osmdesát a na svět se vydral sborník nesoucí vzletný titul *Quod bene notandum – Liber secundus (Co je třeba zaznamenat – kniha druhá)*.

Žádný následovník se nevyhne srovnání se svým předchůdcem, a tak si v momentě otevření nového sborníku snad každý, kdo držel v ruce číslo jedna, uvědomí, k čemu tato ryze spontánní, soukromá, nekomerční, občanská či spíše přátelská aktivita dozrála. Letošní sborník je o poznání těžší a masivnější, má barevný obrazový doprovod a kromě hlavního jubilanta Jiřího Karla připomíná další dvě místní osobnosti – malířku a básnířku Marii Kodovskou, od jejíhož narození v lednu uběhne 105 let, a kněze dr. Františka Vaňáka (letos si připomínáme 100. výročí narození a 25. výročí úmrtí).

Na stránkách sborníku se opět sešli mladí autoři i autority, umělci a badatelé v nejrůznějších oblastech, k nimž měl za svůj nadmíru plodný život vztah Jiří Karel, potažmo – i vlivem jeho inspirace – mnozí jeho žáci. Ve sborníku se sešly příspěvky z historie, regionální historie, archeologie, geologie, literární vědy, dějin umění i religionistiky, medailony, rozhovory i studie, témata spojená s Rýmařovem, Rýmařovskem, severní Moravou, Českou republikou a Slovenskem, ale i celou Evropou, případně euroamerickým prostorem. Jeho výtvarná část dokumentuje to nejpodstatnější, co během uplynulých pěti let představily výstavy v Galerii Octopus městského muzea (s nímž je Jiří Karel spjat jako zakladatel) a co reprezentuje nejen úzce regionální tvorbu severní Moravy, ale i současně nejaktuálnější tvůrčí projevy na národní i mezinárodní úrovni.

Vyjmenovat všechny osoby a osobnosti, které do sborníku přispěly, by bylo neúnosné, neboť jmenný seznam by čítal kolem stovky položek.

Čtenáři se s nimi, jejich poznatky, myšlenkami a díly mohou seznámit přímo ve sborníku (k dostání je v informačním centru při muzeu). Za všechny je ovšem třeba uvést duchovní rodiče a současně porodníky druhého sborníku, jimiž byli stejně jako před pěti lety Jakub a Viktor Pohankovi, Vladimír Stanzel, Zdenka Příkrylová a grafik Roman Karel, který do vizuální stránky knihy vložil všechnu svou invenci a energii. Stejně utěšeně přibýlo sponzorů a dárců, kteří se rozhodli podpořit vydání letošního sborníku a svou štedrostí umožnili jeho opravdu exkluzivní výpravu. Také jejich jména s díky redaktorů jsou v knize uvedena.

Sborník za přítomnosti Jiřího Karla a řady přispěvatelů pokřtil v sobotu 8. října kolega a přítel jubilanta Mgr. Bohumil Švéda. Ke všem gratulantům, kteří do kavárny Buřinka přišli Jiřímu Karlovi poblahopřát k 80. narozeninám, se připojuje i naše redakce s přáním zdraví a síly do dalších let.

ZN, foto: Jana Štolfová

Valašské ovce z Jeseníků jsou nejkrásnější

Jak jinak hodnotit výsledky letošních výstav hospodářských zvířat? Spolek Stránské, z. s., v letošním roce ukázal svůj chov původní valašské ovce na třech speciálních výstavách: největší výstavě ve střední Evropě TechAgro v Brně, na speciální akci zaměřené na chov ovcí zvané Ovenálie ve Zlobici u Brna a na výstavě Náš chov 2016 v Lysé

nad Labem. Na každé z těchto přehlídek se původní valašské ovce ze Stránského umístily na 1. místě v kategorii Kolekce ovcí. Kolekce byla pokaždé sestavena z plemenného berana, dvou bahnice a jejich potomků. Ocenění tedy nepatří jednotlivci, ale celému chovu.

Součástí výstavy v Lysé nad Labem byla aukce mladých beránků. Ze Stránského jsme dovezli čtyři beránky a jejich hodnocení bylo nad naše očekávání. Všichni byli zařazeni do nejlepších tříd, jeden do Elity rekord (nejlepší ocenění) a tři do Elity A. Beránci tak jsou uznáni jako plemenci a budou rozšiřovat další chovy ohroženého druhu valašské ovce.

Pro nás jako chovatele je to pořádná vzpruha, protože věřte – nevěřte zemědělství je krásná práce, ale občas je třeba si připomenout, že má taky smysl.

Stádečko ve Stránském teď čeká sezóna stříhání vlny a následně připouštění. Pro chovatele to znamená spoustu dřiny se zajišťováním podmínek pro přezimování, tak aby všechna zvířata měla vše, co potřebují. Pro plemeníka to znamená konečně radostné období a pro bahnice (tedy matky jehňat) je toto období nejnáročnější. Pro ošetřovatele nastává spousta práce, nevyspání a strachu, jak dopadnou jarní porody, očekávání, jaká budou nová jehňata.

Pro vás, návštěvníky, to ovšem znamená, že se můžete kdykoli přijít podívat, jak se ovečkám daří. Nezapomeňte těm krasavicím pográtulovat za výstavní výkony a můžete také přemýšlet nad novými jmény pro jehňata. Na jaro se totiž opět chystá akce Vítání mláďat.

Vladimíra Křenková, foto: archiv spolku Stránské, z. s.

Z okolních obcí a měst

Tradice oslav svatého Huberta pokračuje

V sobotu 8. října pokračovala tradice uctívání patrona myslivosti v kostele Nejsvětější Trojice v Malé Morávce. Svatohubertskou mši sloužil Mgr. Karel Rechtenberg.

Mše sv. Huberta v kostele Nejsvětější Trojice v Malé Morávce

Nejvyšší lovcí Jaroslav Mader pasuje Martina Trlicu do mysliveckého stavu

Výstava dobových lesnických uniforem

Přehlídku loveckých plemen psů komentoval Stanislav Hýbner, místopředseda Spolku myslivců a přátel přírody z Jeseníků – Karlov pod Pradědem

smysl, starostlivost a péči, s nimiž se myslivci a ochránáři starají o přírodu a zvěř.

Bezprostředně po mši byl do mysliveckého stavu slavnostně pasován „myslivecký mládeneček“ Martin Trlica, jenž prošel školením a složil zkoušky ze sedmi oborů myslivosti. Myslivecké desatero přečetl nejvyšší lovcí Jaroslav Mader z Okresního mysliveckého svazu v Bruntále, nato složil mladý myslivce slib a byl pasován do stavu.

Po slavnostním ceremoniálu byla v přízemí muzea Schindlerova stodola v Malé Morávce zahájena výstava preparovaných živočichů, připravená Lesy ČR, v prvním patře pak expozice dobových lesnických uniforem, které zapůjčila brněnská firma Silvajagd Ing. Jaroslava Pospíšila, dále několik exemplářů historického ručního nářadí nejen pro práci v lese, zapůjčených Muzeem Bruntál, a také výstava fotografií Jiřího Marka. V patře stodoly se podávalo občerstvení včetně chutného zvěřinového guláše. Na prostranství před stodolou proběhla komentovaná přehlídka loveckých plemen psů – normíků a honičů, které předvedli myslivci s odborným komentářem Stanislava Hýbnera, místopředsedy Spolku myslivců a přátel přírody z Jeseníků – Karlov pod Pradědem a místostarosta Malé Morávky. Po ukázce zazněly fanfáry k počtu ulovené zvěře v podání mysliveckých trubačů *Rabštejn*, kteří doprovázeli i svatohubertskou mši v kostele Nejsvětější Trojice.

Zájemci si na závěr oslav svatého Huberta vyslechli naučnou přednášku o vývoji lesů na Bruntálsku historika a správce Schindlerovy stodoly a Muzea na Kapličkovém vrchu Mgr. Igora Hornišera, který posluchače seznámil s hospodařením v lesích pánů z Vrba a řádu německých rytířů, na panstvích v majetku Hoffmannů z Grünbüchlu, Dietrichsteinů a Harrachů.

O to, aby tradice svatohubertských mší v Malé Morávce úspěšně pokračovala, se letos zasloužilo dvanáct partnerů: obec Malá Morávka, Lesy České republiky, Lesy Morava, s. r. o., firmy Gatro, s. r. o., Rolba team Karlov, s. r. o., E.W.B. servis, RAKORD-R&R, spol. s r. o., Silvajagd Brno, Mgr. Jan Vinohradník – zemědělská činnost, Ing. Petr Kuba z Brna, manželé Glatterovi a Radek Tvrdec z Rýmařova. *JiKo*

Obec Dolní Moravice vás srdečně zve na

III. ročník běhu do schodů na Vyhlídkovou věž

o Pohár starosty
obce Dolní Moravice

v sobotu 29. října 2016 v 10:00
v rekreačním areálu Nová Ves
před Vyhlídkovou věží
prezence od 9:00

Sportovní ukončení letní sezóny fyzicky náročným, ale zajímavým způsobem

(Propozice závodů jsou na stránkách obce
<http://www.obecdolnimoravice.estranky.cz/>
v rubrice Aktuálně nebo Vyhlídková věž)

Občerstvení zajištěno, pro závodníky čaj zdarma

Po Velké pardubické vládne v Malé Morávce spokojenost

Přáním týmu pod vedením trenéra a majitele desetiletého bílého valacha Ter Milla Antonína Nováka před vrcholem domácí dostihové scény bylo umístění do pátého místa. Především si však přál, aby Ter Mill s jezdcem Janem Odložilem na třetí pokus v pořádku absolvoval celý kurz tohoto dostihu.

Velké pardubické se nakonec kvůli absenci Rabbit Wella s Josefem Váňou ml. účastnilo čtrnáct dvojic včetně druhého svěřence trenéra Antonína Nováka, devítiletého Templáře. Prakticky od začátku dvojice Ter Mill a pozdější vítěz Charme Looke určovala tempo dostihu a tři čtvrtiny dostihu vedla zbylé pole. Vyhnula se tak možným, ač tento rok ojedinělým problémům v poli ostatních koní. Nejsledovanější překážka, velký Taxisův příkop, znamenala stopku jen pro Reopera s debutantem Velké pardubické, žokejem Jakubem

Spáčillem, a pro jednoho z velkých favoritů Nikase s žokejem Markem Stromským. Zbytek pole zůstával kompaktní a neměnný a reálnou podobu možného vítěze bylo možno spatřovat až po posledním z těžších skoků celého kurzu, po Havlovu skoku.

Poté již následoval náběh na travnatý ovál a poslední tři proutěné překážky. Zde Charme Looke s Janem Faltejskem prodloužil krok a vcelku lehce proměnil svůj první start ve Velké pardubické v jasné vítězství. Jan Faltejsk se tak stal čtyřnásobným vítězem tohoto dostihu a spolu s Václavem Chaloupkou a Peterem Gehmem mu patří druhé místo v historických tabulkách.

Trenér Antonín Novák po skončení Velké pardubické odpověděl na otázku, zda byl nástup Ter Milla do čela skupiny plánovanou taktikou: „Víceméně ano. Honza Odložil měl jít ze začátku s Ter Millem dopředu, aby se vyhnul možným kolizím a nedopadlo to jako v minulém ročníku, kdy doplatili na kolizi na Popkovickém skoku. Pak se měl Honza sice trochu stáhnout, jet v poli, tak jako to udělal žokej

Cesta ke startu, Templář se žokejem Marcellem Novákem

Před závodem, Ter Mill a ošetřovatelka Ing. Jana Nováková

V průběhu závodu – v čele Ter Mill, vedle Charme Looke

Marcel Novák s Templářem. Přiznám se, měl jsem trochu obavu, aby Ter Millovi zbyly síly do finále. Jak se ale ukázalo, šimlík prodal svou přípravu a s konečným šestým místem jsem hodně spokojen,“ shrnul trenér průběh dostihu a dodal: „Před dostihem bylo mým přáním skončit do pátého místa, ale protože hned za Ter Millem doběhl i Templář – i když tady bych naopak Marcelovi vytknul brzký nástup do konečné fáze dostihu – беру letošní Velkou pardubickou jako velmi úspěšnou. Na startu bylo patnáct koní, z toho jen dva polokrevníci. Zvládli celý kurz, dokázali porazit letos sice méně početné, zato velmi kvalitní a vyrovnané plnokrevné soupeře.“

V jednom z rámcových dostihů dne, v prestižní Ceně společnosti VCES, a. s. – Ceně Labe, se přestavil i desetiletý plnokrevný valach Renard Argenté s Janem Odložilem, který obsadil páté místo. Všichni tři koně, kteří se v Malé Morávce připravují pod vedením trenéra Antonína Nováka, tak v Pardubicích dokázali obsadit dotované příčky.

Fota a text: Miroslav Škoda

Prékážka č. 6 Popkovický skok, čelo pole – Charme Looke a Ter Mill

Hasičtí benjamínci bojovali v ryžovištském Plamenu

V Ryžovišti, kde je požární sport velmi oblíben nejen u dospělých, ale zejména u dětí, byla v sobotu 8. října zahájena nová sezóna soutěže mladých hasičů Plamen 2017.

Plamen je celorepubliková soutěž v požárním sportu, jejímž cílem je rozvíjet u dětí znalosti, dovednosti a vědomosti v oblasti požární ochrany. Vyhlášovatelem této celoroční aktivity je Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Soutěžní sezóna začíná vždy na podzim a pokračuje na jaře překážkovým během CTIF (Comité Technique International de prevention et d'extinction du feu). Mezinárodní technický výbor pro prevenci a hašení požárů známý pod zkratkou CTIF je nejvýznamnější celosvětovou organizací hasičů. Byl založen v Paříži v roce 1900. V současné době je členem CTIF celkem 43 států včetně České republiky, která je v něm zastoupena od jeho založení.

Sobotního závodu se v Ryžovišti zúčastnilo na 180 dětí z dvanácti obcí okresu Bruntál. Při slavnostním nástupu přivítali závodníky starosta Okresního sdružení hasičů Bruntál Milan Zehnal a starostka ob-

ce a sboru dobrovolných hasičů Ryžoviště Eva Lašáková, která všem popřála hodně úspěchů v soutěži.

„Na děti čeká závod o délce 2–3 kilometry, podle toho, v které kategorii závodí. Máme celkem tři kategorie – mladších žáků ve věku od šesti do jedenácti let, starších žáků od jedenácti do patnácti let a dorostenců od patnácti do osmnácti let. Závod požární všestrannosti je podzimní částí, na jaře nás čekají další disciplíny. Po závěrečném vyhodnocení obou kol postupuje za okres Bruntál vítězný tým a zástupce z jednotlivců do krajského kola,“ sdělila k jednotlivým kategoriím Eva Lašáková.

První družstvo odstartovalo v 9:30 od multifunkčního domu v Ryžovišti. Děti běžely na malé hřiště, kde je čekala první disciplína, střelba ze vzduchovky. Po trase pak mladí hasiči plnili další úkoly v oblasti zdravotvědy, topografie, uzlování, překonávali krátkou vzdálenost ve šplhu po laně mezi stromy, museli pojmenovat značky požární ochrany nebo určit vhodnost použití hasičského přístroje na

Poslední opakování topografie před závodem

Slavnostní nástup

Nejmłodší hasiči z Ryžoviště

Děti musely zdolat krátký úsek ve šplhu

konkrétní hořlavinu. V soutěži Plamen zápolila také pětičlenná družstva ve štafetě dvojic (ač je hlídka lichého počtu). Velitel hlídky obíhá danou metu a další úkony – rozhazování hadic, jejich napojování a motání – jsou prováděny ve dvojicích.

„Naším dorostencům se podařilo třikrát postoupit na mistrovství republiky a v roce 2015 získala naše dorostenka Karolína Krčilová ti-

tul mistrně ČR,“ doplnila k úspěchům mladých hasičů z Ryžoviště Eva Lašáková, pro jejíž svěření byl sobotní závod úspěšný. V kategorii mladších žáků se tým „Ryžoviště družstvo 2“ umístil na třetím místě. Tuto kategorii vyhráli hasiči ze Starých Heřminov, druhá skončila Světlá Hora. Kategorii starších žáků vyhrály děti ze Starých Heřminov, druhá byla Světlá Hora a třetí Krnov. JiKo

Krajské kolo v přespolním běhu v Břidličně

Pořadatelé ze Základní školy Břidličná a Klubu biatlonu Břidličná připravili 6. října trať pro krajské kolo přespolního běhu žáků základních a středních škol. Nejlepší družstva běžců, vítězů okresních kol z Moravskoslezského kraje, bojovala v deštivém a chladném počasí o prvenství a postup na republikové finále v přespolním běhu, které se koná 20. října v Hradci Králové.

Pro kategorii mladších dívek a chlapců byl tento závod krajským finále. Zvítězily dívky ze ZŠ Jablunkov, na druhém místě doběhly studentky z Gymnázia Havířov a bronzové medaile si odvezla děvčata ze ZŠ Opava, Englišova ulice. Chlapci skončili na prvních třech místech v pořadí družstev ZŠ Koprivnice, ZŠ Rýmařov a ZŠ Bystřice.

Moravskoslezský kraj budou reprezentovat v kategorii IV dívky a chlapci ze Základní školy Opava, Englišova ulice. Závodníci nejstarší kategorie V běželi velmi těžkou trať dlouhou pět kilometrů. Nejrychlejší byli běžci z Gymnázia Třinec.

Všem vítězům blahopřejeme a přejeme hodně úspěchů mezi nejlepšími sportovci z celé České republiky.

Fota a text: Miroslav Šimůnek, ZŠ Břidličná

U dětřichovské školy bude bezpečněji

Obec Dětřichov nad Bystřicí získala dotaci z rozpočtu Moravskoslezského kraje na projekt úpravy zázemí zdejší základní a mateřské školy. Dotační program nese název Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2016. Celkové náklady na rekonstrukci sociálního zařízení v prostorách školy a úpravu prostranství před ní dosáhly částky 305 tisíc korun. Dotace ve výši 134 200 korun pokryla 44 % investice, zbývajících 56 % uhradila obec z vlastního rozpočtu.

Realizací tohoto projektu došlo ke zlepšení zázemí základní a mateřské školy, které je využíváno i při konání společenských a kulturních akcí pro širokou veřejnost v obci. Generální opravou prošlo sociální zařízení školy – byla položena nová dlažba, instalovány nové bojle a rozvody vody a vyměněna veškerá sanitární keramika.

Druhá část projektu se týká úpravy veřejného prostranství před ško-

lou. Kolem školní budovy vede silnice I. třídy s intenzivní dopravou. Denně tudy projede čtyři až šest tisíc vozidel. Kvůli přestálým tujím rostoucím na školní zahradě byla situace v prostoru před školou velmi nepřehledná, tyto dřeviny tedy bylo nutno vykácet a vyřezat další staré keře (zerav východní). Náhradou za ně byly vysazeny nové okrasné keře a kvetoucí rostliny, které by měly v budoucnu snižovat prašnost a hlučnost blízké dopravy. Největším přínosem je ovšem zvýšení bezpečnosti dětí a občanů pohybujících se před školou. Díky úpravě prostranství se zlepšil rozhled chodců při vstupu od školní zahrady do vozovky a také pro řidiče jsou chodci dříve viditelní. Stavební práce byly ukončeny před zahájením školního roku, aby mohl pedagogický personál slavnostně otevřít školu a přivítat žáky.

Fota a text: Ing. Kateřina Uličná

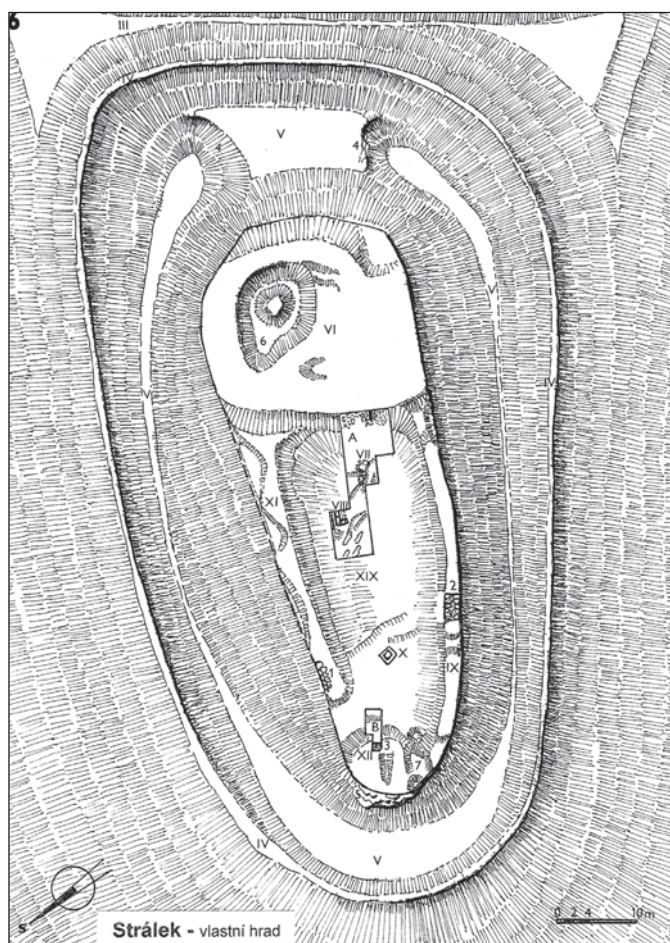

Z historie

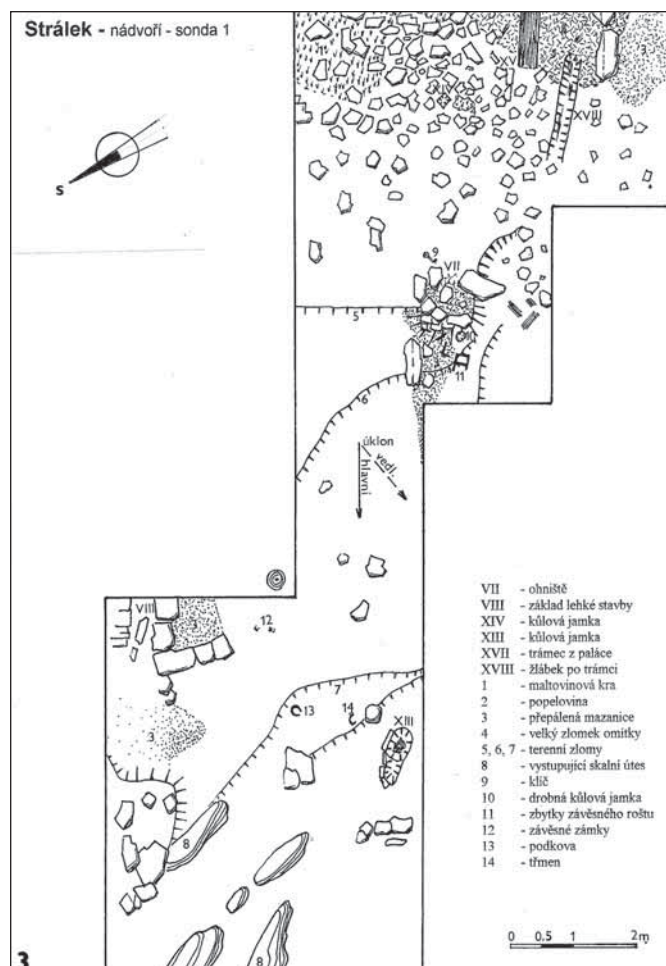
Hradní jádro Strálku

Protáhlý tvar hradního jádra, chcete-li první části dvoudílné pevnosti, chrání na jihovýchodě další dobře znatelný oválný hlinitý val vysoký 3,5–4,5 m. Jádro Strálku brání po valu ještě příkop. Kromě prostoru, kde byl příkop nedokončen, má ještě dnes přes rozsáhlé staleté rony a vyplňování tlejícími dřevinami vytesaná dokončená část nevyzkoušenou hloubku až 7 m. Pak klesá k severozápadnímu kamennému hrotu hradního pahorku na dnes téměř nezatelnou výši 0,2 m. Na nejnižším místě je příkop logicky nejvíce zaplněn splaveninami, proto je i val nejméně nápadný, avšak v elipsovitém průběhu s ostatním souvislý. Mohutný příkop dosahuje největší šíře (24 m!) v jihovýchodním předpolí skrývajícím horní či větší palác. Směrem k odvrácenému konci skalnatého pahorku se stává mělkým a užším a zužuje se na 11 m. Za velmi závažné pro stanovení nedlouhé existence hradu pokládáme skutečnost, že v nejhroženějším jihovýchodním sektoru, kde byl příkop vylamován ve skalním podloží ostrožny pod palácem, nebylo nikdy jeho ražení ukončeno (viz výše). Hloubka příkopu od koruny valu zde sice činí nemalých 4,5 m, avšak nedokončená část vytváří rovinatý lichoběžník v šíři 13–17 m, který umožňoval postřelované místo rychle překonat a snadno přilnout k hradbě v nejcitlivějším sektoru paláce. Zhoršoval tedy možnost obrany. Ostré závěry půlkruhů po lámání kamenné vrstvy svědčí o jednorázovém zastavení prací a souvisí s otázkou, zda bylo používáno též předhradí, tj. zda není nápadná rozlehlost hradu z neznámých důvodů jen nikdy nesplněným snem.

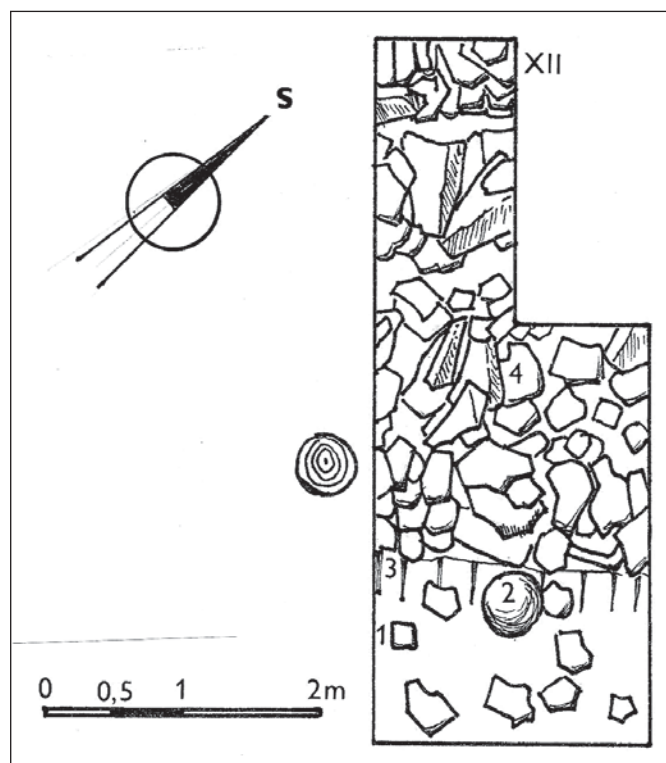
Vlastní a nesporně po léta obývané a hájené, ba z větší části dokončené hradní jádro nechal zbudovat pán hradu na skalnatém útesu tvo-

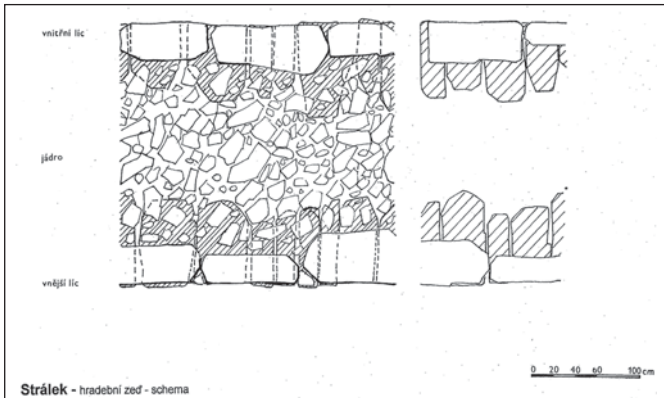
Hradní jádro: 1–2 vystupující zdivo, 3 kamenné zdivo malého paláce, 4 nedokončená část 3. příkopu, 6 propadlina velkého paláce, 7 kúlové jamky; III druhý příkop, IV třetí val, V třetí příkop, VI zbytky velkého (horního) paláce, VII objekt s ohništěm, VIII srubová stavba, IX hradební zeď, X vodní jímka, XI hradební zeď, XII malý (dolní) palác, XIX nádvoří hradu; A větší sonda, B menší dolní sonda

Hlavní sonda v předpolí velkého paláce

Sonda v malém paláci: XII zdivo, 1 břídllice upravená do čtverce, 2 kulovitě obitý pískovec (střela z mangonelu), 3 nápadné zahloubení, 4 spád vnitřní stěny

Strálek - hradební zeď - schema

Složení a konstrukce hradební zdi

řeném šikmými vrstvami břidlice upadajícími k severozápadu s vedlejším sklonem k jihozápadu. Hlinitý a štěrkový zásyp svažující se terén vyrovnává v příčném profilu téměř do roviny zvláště v jihozápadní části nádvoří. Pouze v přímém okolí vodní jámky a prostoru paláce je terén zcela vodorovný. V severovýchodním dílu nádvoří prostupují místy zásypem nevelké používáním či šlapáním ohlazené hrany skaliska uložené ve zhruba severovýchodním směru. Nejužší část plošiny na severozápadě ukončuje skalní útes upadající prudce zhruba asi 7 m k dolní části příkopu, původně asi podstatně hlubšího. Plocha vlastního hradu zaujímá v ose 70–72 m. Maximální šířky (25 m) dosahuje v prostoru předpokládaného paláce (asi 1 520 m²). Prostor ohraničuje po nejspodnější vrstvy lomový kámen odtěžený a zčásti svalené hradební zdi, jež klesá od plochy paláce spolu s nádvořím hradu dolů k severozápadu. Zdi lemující svahy pahorku skrývá táhlý, místy přerušovaný hřbítek a jen výjimečně z něj vykoukne

Vpředu dokončený, v pozadí nedokončený příkop pod palácem (vpravo), vlevo třetí val

spodní část kdysi vysoké kamenné hradby. Odkryté části zdi dosahují šíře 2,3 m i více a jejich konstrukce vychází stejně jako další historické stavby na Rýmařovsku z vlastností místního materiálu nejméně od 13. století, avšak na rozdíl od většiny z nich, jež pojí pouhá žlutá jílovce, byla užitá vápenná maltovina. Zeď tvoří dobře vyrovnané líce z lomového kamene, který je kladen v nepravidelných řádcích vždy v jedné vrstvě příčně a v další podélně na poměrně kvalitní světle okrovou maltu. Veliké, nízké a vždy podlouhlé břidlicové kameny (od 0,4 m x 0,5 m po 0,6 m x 0,9 m, síly 0,05–0,10 m) místy doplňují v lících menší křemeny. Zbývající prostor mezi vnější a vnitřní kamennou konstrukcí vyplňují bez řádu vsypané drobnější

Nádvoří hradu se zbytky zdi po obou stranách

Nedokončená část třetího příkopu, v pozadí dokončený třetí val (vlevo)

Hradební zeď Strálku

Koruna třetího valu

Pohled z plošiny velkého paláce do údolí Stráleckého potoka přes třetí příkop a val

lomové i sbírané kameny, včetně křemenných valounů i valounek, masivně prolité řídkší šedavou maltou (tzv. lité jádro). Zdi jsou kompaktní a velmi odolné podobně jako jejich antický vzor, tzv. římská zeď. Weineltovo tvrzení, že se na Strálku nachází hradební zdivo o síle 3,5 m, se nepodařilo prokázat, pokud se ovšem neskrývá v prostoru paláce a netvoří zde zesílenou čelní zeď, jak by mohl naznačovat zdánlivý mírný lom vnějšího svahu. Pravděpodobný prostor kamenného hradního paláce na jihovýchodě hradu tvoří polygonální a nejvýše položená plošina 24,5 m x 26 m s nepravidelně oválnou prohlubeninou 10 m x 14,2 m, hloubky 0,2–0,5 m. Ke škodě věci nebyl prostor zkoumán. V jeho prostoru lze předpokládat též jediný logický vstup do hradu přes výše uvedené příkopy. Stavba asi nevyplňovala celý prostor, ale nesporně se opírala o hradební zeď. Přesnější odpověď by mohl přinést jen systematický archeologický výzkum. Sutiny paláce svědčí o požáru a tvoří je směsice nejspíše později (1764) přebíraného lomového kamene z jeho zdí, kamenů od 0,1 m x 0,1 m a větší do 0,4 m x 0,2 m, jichž ubývá směrem k jeho předpolí. V sondě, která pronikla do okrajové části zbytků velké plochy paláce, lze pozorovat vrstvy popeloviny, uhlíků i spálených trámů, zbytků vnitřní konstrukce stropů, podlah, střešních trámů, možná i tzv. vnitřních srubů, vestavěných srubových konstrukcí, jež oddělovaly v obývaných místnostech vlhké a studené kamenné zdivo od vnitřního vyhřívaného (vysušeného) prostoru. Nelze ani odmítnout, že jistou příměs tvoří spálené zařízení interiéru (lavice, židle, stoly, pulťky aj.) či kuchyňských potřeb (síta, dřívě, dlabaná korýtka, lžice, talíře, koflíky a soustružené prvky zařízení). Drobnější kousky červeně přepálené mazanice se místy rozpadají v požárovou vrstvu. Jedná se zřejmě o výmaz roubených částí, záklopových či povalových stropů nebo stěn. Rumiště obsahuje též výraznou příměs silné, kvalitní, tvrdé světle šedavé až zelenavé vápenné maltoviny (tzv. chudá malta) ost-

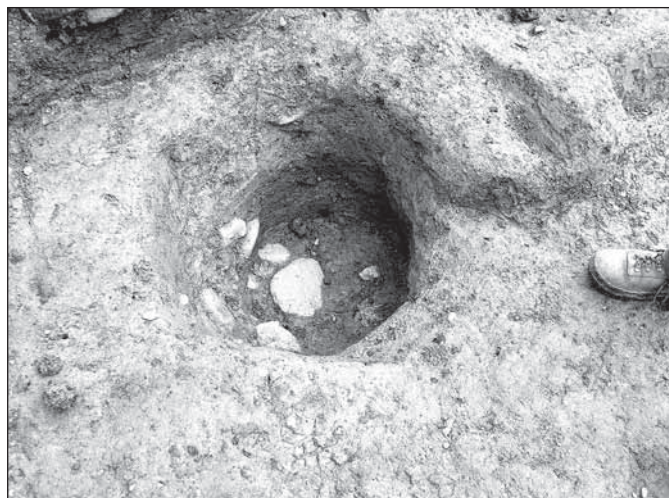

Zbytky malého paláce

Vodní jímka

řené hrubým říčním pískem s velkými kusy břidlice, mnohdy druhotně dočervena vypálené, jakou jsme identifikovali na Pustém zámku u Tvrdkova, na hradu Huzová, rýmařovském Hrádku a v některých částech kostela a radnice. Pozoruhodné jsou hrubě vyhlazené kusy vysoce hodnotné téměř bílé malty, kterou lze interpretovat jako omítku. Do předpolí vyběhá maltovinová kra snad z doby stavební činnosti. Sonda v horní části nádvoří a na úpatí palácové plošiny odkryla některé lehké nádvoří stavby ze dřeva a mazanice. Objekt blíže k hornímu paláci v levé polovině svažitého prostoru lze s jistou nadsázkou považovat za stavbu nebo přístřešek s otevřeným ohništěm. Dochoval se půlkruh pečlivě vyskládaný z lomového kamene, uvnitř leží vrstva popeloviny a něco keramických zlomků. Uvnitř ohniště se nacházely též dvě části rozlomeného železného závěsného roštu z plochých přeplátovaných kusů pásů a v bezprostřední blízkosti se nacházel půvabný gotický klíč s dvěma řadami otevíracích lamel a kruhovou hlavicí zdobenou Ondřejským křížem tvaru písmene X. Zbytek náročný další lehké dřevěné stavby (stáj, sklad nebo s menší pravděpodobností ubytovací prostor) leží o něco níže v pravé části nádvoří. Zřejmě roubené stěny ležely na jednovrstevné kamenné podezdívce bez základové rýhy. Celkový půdorys nemohla nevelká sonda odhalit. V blízkosti objektu ležely dva závěsné válečkové zámky, někdy nazývané z neznámých důvodů též „ruskými“. Výraznou součástí nádvoří je především čtvercová jímka, kterou plnila dešťová voda sváděná dřevěnými žlaby ze střeš nebo donášena v dobách klidu z nedalekého potůčku vytékajícího dnes v drobné (původní?) studánce. Možnost, že byla jímka hradní studnou, jak se domnívají starší autoři, je vyloučena. Jednak by musela být hloubena nejméně do 30–40 m, což bylo sice dlouhodobé, ale nikoli neproveditelné, vždyť v těsném okolí byla v činnosti řada dolů a pro kovkopy by to nebyla práce o mnoho obtížnější než běžná důlní činnost.

Kúlóvá jamka držící rozšířené patro domu (14. stol., Radniční ul., Rýmařov)

Ovšem náklady na její zřízení bývaly natolik vysoké, že i na řadě mladších pevností studna chybí a nahrazují je obdobné jímky, třebaže mnohde rozměrnější (viz hrad Sovinec), a to už nezmiňujeme problémy s hledáním vhodného pramene. Ústí vodní jímky leží v kosočtverečné poloze zhruba v ose ve spodní části nádvoří. Svrchní část prochází hlinitým zásepem do hloubky 1–1,5 m a do stejné hloubky musela být tedy roubená, spodní část (čtverec 1,8 m x 1,8 m) je vytesána ve skále a přesto, že ji vyplňují víc než 700 let neustálé splachy, větve a listí, zachovala se dosud do hloubky zhruba 2,2 m. Dno předpokládáme nejméně ve 4 m či více. Dřevěné roubení pokračovalo souvisle a nad okolní povrch vystupovalo nejméně 1–1,5 m a vytvářelo zábranu proti pádu člověka či chovaných zvířat do jímky. Rohy zábradlí zpevňovaly dřevěné sloupky a na nich byla upevněna nízká jehlančovitá stříška, která chránila čistou hladinu vody. Kolo s paprskovitě uspořádanými příčlemi nebo klika pohybovaly válcem kladky, na něž se navinovalo spíše lano než řetěz. Voda se vyťahovala okovem upevněným nebo zavěšeným na háku na konci lana.

V ostrém hrotu severozápadního ukončení hradby se původně předpokládala válcová nebo hranolová věž (bergfrit), avšak sonda kolmá na průběh vyvýšeniny ji neprokázala. Teprve ve vzdálenosti 4,5–5 m od oblého okraje skaliska se zbytky zdi se objevil základ nepravidelně kladeného lomového zdiva, jež probíhá rovně napříč mezi levou a pravou částí hradby. Zdivo opět pojí vysoké množství méně kvalitní šedavé maltoviny, jež v sondě vytvořila celou vrstvu. Základy jsou ukotveny nezvykle mělce (0,06–0,10 m) do jílovito-štěrkového záspy a rozval zdi pokračuje k nádvoří ještě 3 m. Jednalo se tedy o další budovu nečleněného půdorysu, ale dosahující dostatečné výšky nejméně jednoho patra. Pokud by i zde použil stavebník úsporný způsob uplatněný později poblíž rohu náměstí na Radniční ulici v Rýmařově, mohl patro rozšířit dovnitř nádvoří a vytvořit tak nepravé loubí podpírané dřevěnými sloupy, jež by zajistily větší plochu vyšší části budovy. O přesahu horního patra hovoří v jiné souvislosti i Weinelt. Naskytuje se tak možnost hovořit o dalším skromnějším paláci (dolním či menším), ale též o prostorech skladu zbraní, obytné budově pro hradní dvořáky (služebnictvo) atp. Na dobře vybudovanou zeď objektu hledící do nádvoří byl užíván kvalitní lomový kámen o velikosti 0,05 m x 0,05–0,4 m x 0,7 m). Mezi zbytky zdi se vedle naprosté převahy kamene též sporadicky vyskytují typické tvary středověkých cihel („buchet“) s rovnoběžnými kanelami na horní ploše, jež vytvořily prsty cihláře při vhlazování hlinitého těsta do dřevěných forem. Zlomky dobře vypálených cihel (nikoli přepálených či dvakrát pálených, viz zámek Janovice) s vysokou příměsí břidlicového ostřiva ukazují na možnost místní cihelny.

Právě absence věží v areálu je nejdůležitějším dokladem, že se jednalo o hrad s plášťovou hradbou, jaké se tehdy i později budovaly na celé severní i střední Moravě a zvláště vysoké množství staveb na stejném principu zbudovala a ovlivnila kamenická huť biskupa Bruna. Paralely najdeme u hradních staveb z 13. století v Blansku, Bludově, Boskovicích, Děvičkách, Dubu, Holštejně, Kuchlově, Lišnici, Lugislandu, na Mostišti, Osikách, Pleči, Pustém zámku u Vrbna, Řebříku, Skuhrově, Střele, Valdštejnu, Vítkově hrádku, Věžce, Žampachu i ve Žďárci. Podobně se stavělo i v průběhu 14. století, viz Brničko, Brtnice, Cimburk aj. Naproti tomu

Liščí hřbet

Hrádek či hrad Huzová (Mutkov, Waldheim) biskupských manů byly zbudované v jiném, podstatně starším stylu, který vychází ještě z dožívajících pozdně hradištních tradic (viz valy se zídkami, dřevěné stavby, specifické brány apod.).

Jako oddělenou součástí obranného systému hradu Strálku nechal jeho majitel zbudovat ještě na počátku 14. století zřejmě dobovou formu hlásky, jejíž stopy objevili manželé Hana a Martin Kašparovi před několika lety na tzv. Liščím hřbetu. Předsunutou pevnůstku, jež nesporně posílila obranu hradu a byla jeho očima, určila strategická poloha na tláhlém skalním hřbetu vysoko nad vyústěním Stráleckého údolí do Valšovského dolu. Dokonale promyšlená poloha

Skalní útes v čele hradu

fortifikace umožňuje kontrolu pohybu na cestě ze středomoravské nížiny ke hradu naproti prostoru dnešní Strálecké myslivny. V případě nebezpečí nebo podezřelého pohybu skupiny ozbrojených lidí mohla patrně skrovná posádka snadno pěšky nebo koňmo varovat obránce Strálku. Podobně jako tam vytvořili ovšem o mnoho menší plošinu šíře asi 5 m a délky kolem 15 m dosypáním šikmého skalnatého útesu nejspíše pro jednoduché dřevěné opevnění, které si můžeme představit zhruba jako pověstný srub na hoře Vítkově z doby obléhání Prahy Zikmundem Lucemburským⁰. Období užívání lokality prokazuje nález středověké keramiky z první poloviny 14. století. Na sucho kladené kamenné základy o málo níže nejsou středověké a spíše se jedná o úkryt (obdobně bunkry najdeme i na jiných místech), který si vybudovali němečtí obyvatelé před koncem války ze strachu před sovětskými vojáky.

Mgr. Jiří Karel, foto: archiv autora
(Goš, V. – Karel, J.: *Středověké opevnění města Rýmařova*, VVM XLIX, 2/97, Brno 1999; Weinelt, H.: *Die Ruine Straleck*, *Altavater* 55/36, Opava 1936; Karel, J.: *Nálezové zprávy – Burgetův statek* (1989, 1990, 1991), Rýmařov 1990, 1991, 1995; Novák, J. – Karel, J.: *Nálezové zprávy – Rýmařov – zaniklé středověké sídliště Bezručova ulice*, 1973, 1974, 1975, Rýmařov 1974–6; Goš, V. – Karel, J.: *Tvrz v Rýmařově*; *Archaeologia historica* (AH) 17/92, Brno 1972; Goš, V. – Novák, J. – Karel, J.: *Počátky osídlení Rýmařova*, *Památky archeologické*, LXXVI, Praha 1985; Goš, V. – Karel, J. – Novák, J.: *Zaniklé středověké sídliště v Rýmařově*, ČSLM, série B, XXIII, 2/75, Opava 1975; Michna, P.: *Dvě sídlištní stavby z počátků lokačního Uničova*, VVM XXXII/2, Brno 1980; Goš, V.: *Počátky hradu Úsova*, ČSLZM, série B, 4, Opava 1992; Plaček, M. – Procházka, R.: *K problematice opevněných sídel přelomu raného a vrcholného feudalismu na Moravě*, AH 11/85, Brno 1985; Bolina, P.: *Ke vlivu biskupa Bruna ze Schaumburka na vývoj moravské hradní architektury*, AH 11/85, Brno 1985; Konečný, L.: *K počátkům a klasifikaci hradů s plášťovou zdí*; Měřinský, Z. – Plaček, M.: *Nástin vývoje hradní architektury vrcholného středověku na Moravě a ve Slezsku do období husitských válek*, AH, Brno 1985; Svoboda, L.: *O plášťových hradech*, AH 20/95, Brno 1995; Karel, J.: *Příběh lesů a lidí Rýmařovska – Dějiny lesů a jejich užívání*, Bruntál 2008; Karel, J.: *Stará Ves a Žďárský Potok v dějinách Moravy*, Stará Ves 2011; Goš, V. – Karel, J.: *Městský hrad v Rýmařově*, StM 15, Olomouc 2002; Karel, J.: *Hrad Strálek (Štrálek), nálezová zpráva z let 1975–89*, Rýmařov 1998.)

Sport

Cyklistické závody lákají nejmenší sportovce

V první polovině října uspořádalo Středisko volného času Rýmařov spolu s CK Stará Ves a obcí Stará Ves každoroční cyklistický přebor dětí z mateřských škol a prvního stupně ZŠ.

Celý týden, který předcházela říjnovým závodům, byl velmi chladný a deštivý a pořadatelé do poslední chvíle nevěděli, zda se soutěž uskuteční. Naštěstí v pátek, na který byl závod plánován, byl nakonec jediným dnem celého týdne, kdy vysvitlo sluníčko, přestalo pršet a teplota se o pár stupňů zvedla. To přilákalo do Staré Vsi nad očekávání velký počet závodníků – na start se jich postavilo celkem 46.

Nejpočetnější byla kategorie mateřských škol s 21 účastníky. Tato kategorie byla rozdělena podle dopravního prostředku na kola a odrážedla. V kategorii odrážedel dorazil do cíle na prvním místě Adam Lašák a pro místo druhé si dojel nejmladší účastník, ani ne dvouletý Viktor Martinka. Dívčí kategorii vyhrála Lucie Valová, druhé místo obsadila Viktorie Zábranská a pro třetí si přijela Eliška Maňková.

Kategorie dívek z mateřských škol na kolech byla nejobsazenější z celého dne, na start se jich postavilo deset. Nejmladší závodníci v této kategorii byly teprve tři roky, a přesto již absolvovala na kole celou, oproti odrážedlům delší trasu. V této kategorii se nejlépe vedlo Anně Fryblíkové, jako druhá došla Emma Vrabková a třetí Terezie Chocholatá. Mezi kluky byl nejrychlejší Patrik Krajcar, druhý dojel Vojtěch Kroutil a třetí Jan Hnilo.

V kategorii prvních a druhých tříd s dvojnásobně dlouhou trasou byla mezi dívkami nejrychlejší Sára

Zábranská, druhá došla do cíle Andrea Konšacká a třetí Veronika Vladrková. V chlapecké kategorii trati nejrychleji projel Filip Krečmer, jako druhý Kevin Šustr a třetí Vojtěch Chocholatý.

Kategorie třetích a čtvrtých tříd absolvovala jedno kolo po asfaltu a na druhé zamířila do technického terénu. Mezi dívkami se nejlépe vedlo Petře Zahradníkové, druhá došla Veronika Rožňáková a třetí Valentýna Albertová. V chlapecké kategorii se umístil na prvním místě Dominik Horáček, na druhém Matěj Fryblík a na třetím Bronislav Pavlík.

O starší kategorie už takový zájem mezi cyklisty nebyl, naplnila se pouze kategorie dívek, která projela jedno kolo po asfaltu a v terénu už kola dvě. Nejrychleji si s trati poradila Vendula Gerhardová, druhá skončila Vendula Sochorová a třetí Pavla Konečná.

I přes chladné podzimní počasí vládla příjemná atmosféra, kterou podpořilo vyhlášení ve starověském kině, kde bylo pro závodníky a jejich doprovod připraveno zázemí. Kdo letošní závody nestihl, může se těšit opět příští rok koncem září do Staré Vsi.

Fota a text: Jakub Vala, SVČ Rýmařov

Rýmařovský desetiboj – druhá disciplína

Letošní 41. ročník Rýmařovského desetiboje pokračoval v říjnu druhou disciplínou – běžeckými závody na atletickém stadionu. Nepřízeň počasí se v pátek 6. října omezila na pokles teploty, nepřišlo však a účast byla solidní.

První rozběh na 1000 m patřil tentokrát zbrusu nové kategorii D mládežnických nadšenců. Zde se prvním místem a časem 3:08 blýskl Dalibor Šuba, druhý byl Roland Wenzel a třetí Jan Žák. Běh dívek vyhrála Jana Hamplová, za ní se umístila Šárka Pallová a Kristýna Gromusová.

Závod na 600 m patřil nezníčitelným matadorům kategorie C, kde zvítězil Jaroslav Hofman před Josefem Kočnarem a Ivo Volkem. Na stejné trati se utkaly i ženy C; pro vítězství si doběhla Alena Jurášová následovaná Vlastou Gromusovou.

Běh na 800 m pro ženy B suverénně ovládla Andrea Továřková spolu s Lenkou Chodurovou a Evou Grenarovou. Ženy A bojovaly na

trati 1000 m a jako první proběhla cílem Šárka Kutová, těsně za ní skončila Barbora Gromusová a Martina Baruselová.

Výborné výkony a lité souboje byly k vidění při běhu mužů B na 1000 m. S časy hluboko pod čtyři minuty dosáhli nejlepších umístění Aleš Bodlák, Ivo Soviš a Josef Fof. Zahanbit se nedala ani kategorie mužů A. Zástupce momentálně nejsilnějšího desetibojařského rodinného klanu, Tomáš Gromus, ukázal krátce po startu soupeřům záda a prolétl svěže trati i cílem s bezpečným náskokem před druhým Lukášem Pavláskem a třetím Karlem Tomanem.

Organizátory potěšilo odhodlání otužilých běžců, jejich parádní výkony i řada nových tváří v soutěži. V hojném počtu na viděnou v listopadu u třetí disciplíny, střelbě ze vzduchové pušky!

Karel Toman, foto: Josef Vosyka

Důležité upozornění na pochybné obchodní praktiky

Jako vedoucí pobočky finančního centra v Rýmařově jsem zaznamenal u svých klientů zvýšenou aktivitu pochybného jednání ze strany konkurence. Klientům někdo zavolá, většinou z call centra (finančně motivovaní prostředníci), a snaží se pomocí zkreslených i lživých informací domluvit schůzku. Většinou tlačí na klienty tvrzením, že mají nevýhodné pojistné smlouvy a je nutné je obnovit, nebo lákají na různé akce, např. na slevy. Je důležité upozornit na to, že na schůzku dojíždějí zprostředkovatelé z jiných měst, nemají v Rýmařově pobočku ani kancelář. Zároveň si klienti stěžují, že jejich osobní telefonní čísla mají jiné subjekty, které je využívají pro své obchodní záměry. Samotná ČNB upozorňovala na pochybné praktiky prodejců pojistných produktů. Staly se případy, kdy se volající klientům do telefonu představili jako pojišťovna, nebo dokonce jako ČNB.

Pokud vám někdo volá a chce se s vámi setkat,

pak není z pojišťovny, ani z ČNB. Neměl by ani vědět, jakou smlouvu máte sjednanou, tudíž argument, že je nevýhodná, je jen záminka, jak se k vám dostat. Pokud máte podobné zkušenosti, doporučuji informovat svého stávajícího poradce. Pokud ho nemáte, informujte mě na telefonním čísle 734 763 553. Jestliže ve vás volající vzbudí zájem, chtějte alespoň informace o poradci, který vás má navštívit: celé jméno, registrační číslo vedené pod ČNB, IČO a také trvalé bydliště nebo adresu kanceláře. Tento požadavek může pochybné zprostředkovatele odradit od špatných úmyslů.

Jiří Prášil

FINANČNÍ CENTRUM

P – TEAM, s. r. o.

Pobočka: Husova 10

795 01 Rýmařov

Tel: 734 763 553

Jak bojovat s dluhy a exekucemi? Máme pro vás řešení

Dnešní doba přináší nové možnosti, jak si zlepšit životní standard, ale ne vždy se to povede bez různých půjček. A co potom, když přijdete o práci, přijde závažné onemocnění či úraz, nebo se vám všechno nějak jinak vymkne z rukou?

Ať už je to vaše vina, nebo ne, nastupují soudy, exekuce, bezesné noci, strach z budoucnosti, strach o nemovitost. Neodkládejte své problémy, protože samy se nevyřeší. Musíte jednat a postavit se jim čelem. Rádi vám v takové situaci pomůžeme.

Pro ty, kterým není jejich situace lhostejná, máme řešení. Ve spolupráci s insolvenčním správcem jsme v našem finančním centru nově zřídili službu, která se bude podobnými případy zabývat. Pomůžeme vám se z dluhů a s tím spojených problémů dostat. Garantujeme stoprocentní diskrétnost, navíc s námi můžete ušetřit v rámci pojištění a zároveň se lépe zajistit pro případ nečekaných událostí, které rodiny mnohdy dostávají do finančních potíží. Máme ve finančním sektoru bohaté zkušenosti a zastřešuje nás největší makléřská společnost na

světě MARSH společně s INSIA.

Co je to insolvence? Jednoduše řečeno pro mnoho lidí poslední možnost, jak se bránit exekucím, dražbám nemovitého majetku, věřitelům i neplatným soudním rozhodnutím. Lze řešit dluhy i z podnikání. Pro více informací navštivte naše finanční centrum, které zajišťuje kompletní finanční poradenství včetně zprostředkování produktů. Můžeme vyřešit také váš insolvenční návrh, a to i přesto, že vám byl v minulosti z nějakého důvodu zamítnut.

Doporučení na konec: Nebát se, nestydět se, protože insolvence je naprosto legální a zodpovědná cesta, která dlužníka chrání před neodbytnými věřiteli, exekutory, neplatnými rozhodčími doložkami atd.

FINANČNÍ CENTRUM

P – TEAM, s. r. o.

Husova 10

795 01 Rýmařov

Tel: 734 763 553

Do Rýmařova zavítá prezident České republiky Miloš Zeman

Ve čtvrtek 3. listopadu přijede do Rýmařova na pracovní návštěvu prezident České republiky Miloš Zeman. Do našeho města zavítá v rámci třídní návštěvy Moravskoslezského kraje (2.–4. 11.). Informace o době příjezdu a místě setkání s občany budou známy pravděpodobně v týdnu od 24. 10. a objeví se na webových stránkách města. *Redakce RH*

PÁLENICE PASEKA ZAHÁJILA SEZÓNU 7. 9. 2016

Klasické dvoukotlové pálení topení dřevem
1 kotel 240 litrů kvasu 3 pytle měkkého dřeva
Minimální množství kvasu 120 litrů

Pálení:

Po Pá 12:30 21:00
sobota dle dohody

Od 1. října budou v palině přijímána jablka do společného kvasu. Termíny přejímky ovoce, podmínky a informace o společném kvasu a pálení obdržíte přímo v palině nebo telefonicky na č. 603 909 904, p. Motáň (taktéž objednávky).

AUTO KELLY
AUTOSERVIS **AUTOCENTRUM RÝMAŘOV**

Připravte svůj vůz na zimní sezónu!

Akční ceny zimních pneu a disků

NÁŠ TIP!

PŘEZUTÍ PNEUMATIK NYNÍ:

2 KUSY ZA 199,-
4 KUSY ZA 399,-

Prohlídka vozu před zimou 99,-
Servis osobních a užitkových vozů

RENOVACE SVĚTLOMETŮ NYNÍ OD 390,-

Auto color Design s.r.o., Opavská 69, Rýmařov
Po-Pá 7:30-16:00, tel.: 554 230 722, 606 601 102
e-mail: autocentrum@autocolordesign.cz

SOUKROMÁ ŘÁDKOVÁ INZERCE JEN ZA 10 Kč!

- **Zasklívání balkonů**
- **Zimní zahrady**
- **Plastová okna a dveře**

I-nova CZ, s.r.o.,
Harrachov 10,
Rýmařov
tel. 605 778 177

www.i-nova.cz

JAK VYJDE

Další číslo

RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU

bude v prodeji od **4. 11. 2016**

20/2016

Uzávěrka pro vydání

je ve čtvrtek

27. 10. 2016

do 12 hodin

Těšíme se na vaše příspěvky!

SVC
RÝMAŘOV

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 370, <http://www.rymarov.cz/mesto>.
Neoznačené foto: Redakce. Uzávěrka dne: 13. 10. 2016. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Redakce: Mgr. Jiří Konečný, Mgr. Zdenka Příkrylová. Redakční rada: Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Vlastimil Baran. Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 374, mobil: 732 102 489, e-mail: rymhor@seznam.cz, <http://sverymarov.cz/horizont.php>. Vyšlo dne: 21. 10. 2016. Příspěvky laskavě zaslejte nejpozději do 27. 10. 2016. Další číslo vyjde 4. 11. 2016. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. ISSN 1214-4517. Cena 15 Kč

Benefiční koncert pro
KOUZELNOU BUŘINKU
 pořádá Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, Rýmařov

3. listopadu 2016
 velký sál SVČ Rýmařov v 17:00

vstupné: 50 korun
 předprodej vstupenek zajišťuje Informační centrum Rýmařov
 Výtěžek bude věnován Centru vzdělávání a zábavy pro osoby s mentálním postižením Kouzelná buřinka

Fall Tour 2016
 17. 10. Ostrava/ 19. 10. Broumov/ 20. 10. Nové Město na Mor./
 21. 10. Černošice u Prahy/ 23. 10. Praha/ 24. 10. Prachatic/ 25. 10. Neratovice/ 26. 10. Žatec/ 27. 10. Trutnov

RÝMAŘOV 28. 10. ve 20:00
 podium velkého sálu - vstup z parku (rampa)
 vstupné: 120,- / studenti a důchodci 70,- www.svcrymarov.cz/jazzclub

29. 10. Staré Město p. Sn/ 30. 10. Bojkovice/ 31. 10. Zlín/
 1. 11. Brno/ 2. 11. Svitavy/ 3. 11. Třebíč/ 4. 11. Hořice v Podkrkonoší
www.ostrichquartet.cz

**DŘEVAŘSKÁ
A LESNICKÁ
SPOLEČNOST**
 KATR a.s.
 Potočná 334/5
 793 43 Stará Ves
 tel.: 554 230 811, fax: 554 230 800
 sekretariat@katr.cz, www.katr.cz

NOVINKA
 měření náprav
 laserovou geometrií
SUPER CENA 490,- Kč

**PŘIPRAVTE SE S NÁMI
NA ZIMU VČAS!**

- přezujeme Vám zimní pneumatiky,
- doplníme provozní kapaliny,
- opravujeme, myjeme motorová silniční i speciální vozidla,
- prodáváme pohonné hmoty.

Kontaktní údaje:
 adresa - ul. Hutní, 793 42 Janovice
 tel. - 554 283 032, e-mail - dilny@katr.cz

**PROVĚŘENO
GENERACEMI.**

Akční slevy až 3.300 Kč

**90 LET NAŠICH STROJŮ
VE VAŠICH RUKOU.**
 Založeno roku 1926.

Prodejní akce od 15. 9. do 30. 11. 2016

Markéta Slaměnková
 Malá Morávka 213
 554 273 209 , 723 912 274
 Po-Pá 8-12 13-16.30

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE

zde odeřhnout

SLEVA 100 Kč

Na nákup sortimentu volného prodeje nad 500 Kč,
při předložení kupónu a zákaznické karty.
Slevy nelze sčítat.

* Platnost slevového kupónu je do 31. 12. 2016. lze jej uplatnit v lékárnách viz níže

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE:

- 20% slevu na antikoncepci
- Inzulíny bez doplatku
- Slevu z doplatku za léky
- Věrnostní bodový systém

AKČNÍ PRODUKTY

Celaskon tbl. 100ks 250 mg

Přípravek Celaskon tablety 250 mg užívají dospělí a děti v období zvýšených nároků na organismus.

Běžná cena:

~~139 Kč~~

Akční cena:

99 Kč

Ibuprofen 400 mg Galmed 30 tablet

Účinný při bolesti, horečce i chřipkových stavech.

Běžná cena:

~~55 Kč~~

Akční cena:

29 Kč

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradecb.cz

www.lekarna-avion.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

Po - Pá 8.00 - 12.00 12.30 - 16.30
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion